

RADA VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY

Materiál na 4. zasadnutie rady
Bod č. 4

Informácia o výročných správach o činnosti národnostných múzeí na Slovensku za rok 2025

Podnet:

Plán činnosti rady na rok 2026

Obsah materiálu:

1. Návrh uznesenia
2. Predkladacia správa
3. Vlastný materiál

Predkladá:

Mário Maruška
štátny tajomník Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

Bratislava máj 2026

**NÁVRH UZNESENIA RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY**

č. ...
z 12. máj 2026

TÝKAJÚCE SA CELEJ RADY

k Informácii o výročných správach o činnosti národnostných múzeí na Slovensku za
rok 2025

Rada vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny

A. berie na vedomie

- A.1 Informáciu o výročných správach o činnosti národnostných múzeí na Slovensku za rok
2025

Bratislava máj 2026

Predkladacia správa

Materiál „*Informácia o výročných správach o činnosti národnostných múzeí na Slovensku za rok 2025*“ predkladá štátny tajomník Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v zmysle Plánu činnosti Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny (ďalej „rada“) na rok 2026. Cieľom je poskytnúť členkám a členom rady priebežnú informáciu o činnosti národnostných múzeí za predchádzajúci kalendárny rok.

Slovenské národné múzeum

**Informácia o výročných správach o činnosti
národnostných múzeí SNM na Slovensku
za rok 2025**

Informácia o výročných správach o činnosti národnostných múzeí SNM na Slovensku za rok 2025

Slovenské národné múzeum tvorí sieť 18 špecializovaných múzeí na celom Slovensku, medzi ktoré patria aj múzeá prezentujúce kultúru a dejiny národnostných menšín na Slovensku.

Múzeá národnostných menšín na Slovensku sa primárne zameriavajú na dokumentáciu, výskum, ochranu a prezentáciu hmotnej a duchovnej kultúry, dejín a tradícií menšín žijúcich v regióne. Tieto múzeá sú kľúčové pre napĺňanie kultúrnych práv príslušníkov národnostných menšín a pre zachovanie kultúrneho dedičstva v rámci Slovenskej republiky.

Zameriavajú sa na špecifické kultúrne prejavy, zvyky, jazyk a historický vývoj danej menšiny, zbierajú predmety súvisiace s históriou a životom menšín. Skúmajú etnické a kultúrne špecifiká a vzdelávajú verejnosť o kultúrnej rozmanitosti.

Slovenské národné múzeum – Múzeá v Martine

v tom:

Múzeum kultúry Čechov na Slovensku približuje osobité životné prostredie a dielo manželov PhDr. Anny a akademika Jiřího Horákovcov, významných osobností dokumentujúcich tradície vzťahu Čechov a Slovákov.

Múzeum kultúry Rómov na Slovensku je pracoviskom s celoslovenskou pôsobnosťou, ktoré prezentuje rómsku kultúru a informuje o jej špecifikách.

Slovenské národné múzeum – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave je dokumentačným, vedeckovýskumným a metodickým múzejným pracoviskom zameraným na dejiny a kultúru Chorvátov na Slovensku od ich príchodu na územie dnešného Slovenska až po súčasnosť.

Slovenské národné múzeum – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave sa zameriava na zhromažďovanie, ochranu, odborné spracovanie a prezentáciu dokladov hmotnej a duchovnej kultúry karpatských Nemcov, ako aj na najobjektívnejšie spracovanie ich dejín a kultúry. Svoje pobočky má v Nitrianskom Pravne a v Handlovej.

Slovenské národné múzeum – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave je špecializované múzeum SNM s celoštátnou pôsobnosťou, ktoré sa zameriava na dejiny a kultúru Maďarov na Slovensku. Poslaním múzea je cieľavedomé získavanie, ochraňovanie, vedecké a odborné spracovávanie a sprístupňovanie múzejných zbierok dokladajúcich dejiny a vývoj hmotnej a duchovnej kultúry maďarského etnika na Slovensku. Vysunuté expozície má v Dolnej Strehovej, v Sklabinej a v Košiciach.

Poslaním **Slovenského národného múzea – Múzea židovskej kultúry v Bratislave** je uchovávať a propagovať židovskú kultúru a umenie na Slovensku. Činnosť múzea je zameraná na prezentáciu duchovnej a hmotnej židovskej kultúry a dokumentáciu holokaustu na Slovensku. Pobočky a vysunuté expozície SNM – MŽK sú: Tragédia slovenských Židov v Štátnom múzeu Auschwitz-Birkenau v Osvienčime, Stála expozícia Múzea holokaustu v Seredi. Múzeum holokaustu v Seredi je špecializované múzejné pracovisko, ktoré vzniklo v priestoroch bývalého pracovného a koncentračného

tábora v Seredi a predstavuje autentické miesto viažuce sa k tragickému obdobiu riešenia židovskej otázky na Slovensku počas druhej svetovej vojny.

Slovenské národné múzeum – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove je najmladšie múzeum na Slovensku s celoštátnou pôsobnosťou v rámci múzejnej špecializácie. Zameriava na kultúru a dejiny rusínskeho etnika na Slovensku.

Slovenské národné múzeum – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku patrí medzi najstaršie etnicky špecializované múzeá s celoslovenskou pôsobnosťou. Svoju činnosť zameriava na dokumentovanie základných období kultúrno-historického a sociálno-ekonomického vývoja Ukrajincov na Slovensku, od najstarších čias po súčasnosť.

Slovenské národné múzeum – Múzeá v Martine

v tom:

Múzeum kultúry Čechov na Slovensku

Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

Mgr. Radovan Sýkora, riaditeľ do 31. 05. 2025

Mgr. Zuzana Ďurčová, zastupujúca riaditeľka od 01. 06. 2025

Malá Hora č. 2, 036 80 Martin

Tel.: +421 43 413 3096, +421 43 413 1011, +421 43 413 1012

Fax: +421 43 422 0290

E-mail: zuzana.durcova@snm.sk, snmmartin@snm.sk

Slovenské národné múzeum – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave

Mgr. Andrej Solár, riaditeľ

Istrijská č. 68, 841 07 Bratislava

Tel.: +421 2 204 93 102, +421 915 807 494, +421 2 204 93 101

E-mail: andrej.solar@snm.sk, mkchs@snm.sk

Slovenské národné múzeum – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave

Mgr. Rastislav Filo, riaditeľ

Žižkova č. 14, P. O. BOX 13, 810 06 Bratislava

Tel.: +421 2 204 91 226, +421 908 377 273, +421 2 544 15 570, +421 2 204 91 225-8

Fax: +421 2 592 07 241

E-mail: rastislav.filo@snm.sk, mkkn@snm.sk

Slovenské národné múzeum – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave

Mgr. Gabriella Jarábik, riaditeľka do 22. 10. 2025

Mgr. Tímea Nagyová, zastupujúca riaditeľka od 23. 10. 2025

Žižkova č. 18, P. O. BOX 13, 810 06 Bratislava

Tel.: +421 2 204 91 255, +421 908 737 814, +421 2 204 91 258, +421 2 204 91 256

Fax: +421 2 544 12 023

E-mail: timea.nagyova@snm.sk, mkms@snm.sk

Slovenské národné múzeum – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

M.A. Michal Vaněk, PhD., riaditeľ

Židovská č. 17, 811 01 Bratislava

Tel.: +421 918 905 930, +421 2 204 90 101, +421 905 723 658

E-mail: michal.vanek@snm.sk, sekretariat.mzk@snm.sk

Slovenské národné múzeum – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

PhDr. Ľuba Kráľová, Ph.D., riaditeľka do 22. 10. 2025

Mgr. Ing. Ján Pivovarník, Ph.D., poverený vedením múzea od 23. 10. 2025

Masarykova č. 20, 080 01 Prešov

Tel.: +421 51 245 3321, 0918 896 043, +421 907 814 739

E-mail: jan.pivovarnik@snm.sk, mrk@snm.sk

Slovenské národné múzeum – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

doc. PhDr. Jaroslav Džoganík, CSc., riaditeľ do 31. 03. 2025

Mgr. Miriam Božiková, zastupujúca riaditeľka od 01. 04. 2025 do 05. 10. 2025

Mgr. Ing. Ján Pivovarník, Ph.D., zastupujúci riaditeľ od 06. 10. 2025

Centrálna č. 258, 089 01 Svidník

Tel.: +421 54 245 1002, +421 907 584 287, +421 54 245 1001, +421 54 245 10 03

E-mail: jan.pivovarnik@snm.sk, sekretariat-muk@snm.sk

Strednodobý výhľad Slovenského národného múzea

Slovenské národné múzeum sa významnou mierou zúčastňuje aj na prezentácii Slovenska a jeho kultúry v zahraničí a na rozvoji medzinárodnej kultúrnej spolupráce s partnerskými inštitúciami. V strednodobom výhľade sa v súlade s trvalými úlohami sústreďuje na plnenie úloh v oblasti riadenia a pri výkone základných odborných múzejných činností:

v oblasti riadenia a organizácie práce

- konštruktívne a spravodlivé rozdelenie vnútorného rozpočtu SNM, rešpektujúc priority SNM ako celku
- pokrytie reálnych potrieb jednotlivých organizačných zložiek s prihliadnutím na výšku prideleného príspevku na činnosť od zriaďovateľa a ich vlastné výnosy
- efektivita a transparentnosť pri realizácii všetkých foriem verejného obstarávania
- zefektívnenie a skvalitnenie riadenia vo všetkých oblastiach riadiacej práce s dôrazom na profesionalizáciu výkonov všetkých riadiacich zamestnancov
- skvalitnenie výkonov a profesionálny výkon vnútorného kontrolného systému a vnútorného auditu SNM a následnú aplikáciu zistení kontrolných orgánov do vnútorného mechanizmu SNM

v oblasti hospodárenia

- získavanie nových finančných zdrojov mimo príspevku na činnosť, najmä na prípravu projektov zameraných na obnovu objektov, prioritne NKP, s cieľom znižovať ich energetickú náročnosť a zvýšiť efektivitu ich využívania pri správe zbierkového fondu, pri realizácii prezentačných aktivít múzea. Za hlavné zdroje na obnovu možno považovať najmä štrukturálne fondy EÚ, najmä projekty cezhraničnej spolupráce a iné.
- efektívne využívanie všetkých získaných finančných zdrojov, vrátane vlastných výnosov;
- zvyšovanie hospodárnosti pri nakladaní s pridelenými finančnými prostriedkami;
- transparentnosť pri využívaní všetkých získaných finančných zdrojov;
- hľadanie nových, ekonomicky silných partnerov na spoluprácu.

v oblasti obnovy a rekonštrukcie budov

- pokračovanie obnovy a rekonštrukcie hradu Krásna Hôrka, poškodeného požiarom v roku 2012;
- pokračovanie v obnove a rekonštrukcii Spišského hradu;
- pokračovanie v obnove kaštieľa a hradu Modrý Kameň;
- pokračovanie v obnove kaštieľa Dolná Krupá;
- obnova Bojnického zámku
- obnova Kaštieľa Betliar
- obnova rodinného domu V. Clementisa v Tisovci
- obnova Domu majstra Pavla v Levoči
- obnova Múzea Slovenských národných rád v Myjave
- obnova Etnografického múzea v Martine
- obnova Múzea kultúry Čechov na Slovensku v Martine
- obnova kaštieľa v Dolnej Strehovej
- obnova Kaštieľa vo Svidníku – galéria Dezidera Millyho
- kompletná revitalizácia múzea Ľudovíta Štúra v Modre.

v oblasti akvizičnej činnosti

- nadobúdanie zbierkových predmetov mimoriadnej vedeckej, historickej a kultúrnej hodnoty, dokumentujúcich vývoj prírody a históriu Slovenska,
- nadobúdanie slovacík,
- nadobúdanie predmetov kultúrnej hodnoty, ktoré boli objektom trvalého vývozu zo Slovenska

v oblasti odbornej správy zbierkového fondu

- skvalitnenie odbornej správy zbierkového fondu, dobudovanie a materiálno-technické vybavenie depozitárov vo všetkých špecializovaných múzeách SNM
- zabezpečenie prevádzky CEMUZ (Centrálna evidencia múzejných zbierok) a špeciálneho softwaru IS DEMZ na odbornú evidenciu zbierkových predmetov, vrátane budovania múzejného tezauru

v oblasti vedecko-výskumnej činnosti

- realizácia vedecko-výskumných úloh v súlade s Konceptiou vedecko-výskumnej činnosti SNM schválenou Vedeckou radou SNM v júni 2019;
- udržanie osvedčenia o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj v súlade s Konceptiou vedy a výskumu SR;
- vybudovanie výskumno-vývojovej infraštruktúry na výskum genetickej biodiverzity organizmov a zapojenie do iniciatívy IBOL;
- vedecko-výskumné úlohy riešené jednotlivými špecializovanými múzeami SNM, zamerať predovšetkým na:
 - realizáciu základných výskumov v oblasti archeológie a prírodných vied s cieľom získať nové zbierkové predmety;
 - vedecké skúmanie zbierkových predmetov a zbierok s cieľom sprostredkovať ich informačnú a vedeckú hodnotu odbornej a širokej verejnosti, najmä prostredníctvom prípravy a realizácie nosných prioritných výstavných projektov SNM, edičnej a publikačnej činnosti (edícia Museion, Fontes, katalógy k výstavám a pod.);

- skúmanie problematiky spojenej s odbornou ochranou zbierkových predmetov v súlade so Zmluvou o spolupráci uzavretou s Fakultou chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave;
- vytváranie podmienok na zapojenie múzea do existujúcich grantových schém s cieľom zvýšiť vedeckú úroveň výkonov v oblasti základných odborných činností, najmä v oblasti vedeckého skúmania informačného potenciálu zbierkového fondu múzea;
- rozvíjanie muzeológie ako vedy na základe zovšeobecňovania múzejnej praxe

v oblasti expozičnej, výstavnej a propagačnej činnosti

- príprava a realizácia expozícií na Bratislavskom hrade;
- dokončenie projektu stálych expozícií SNM – Prírodovedného múzea;
- príprava nových stálych expozícií v nosných špecializovaných múzeách;
- príprava novej expozície na hrade Krásna Hôrka;
- príprava a realizácia výstav, prezentujúcich väčšie tematické celky tak z vecného, ako aj časového hľadiska;
- príprava a realizácia výstav s komerčne využiteľným potenciálom;
- príprava a realizácia výstav s cieľom prezentácie národnej histórie, slovenskej kultúry v zahraničí, ako aj kultúry národnostných menšín na Slovensku;
- posilnenie marketingových a propagačných činností s cieľom skvalitnenia dobrého mena SNM ako významného vedecko-výskumného pracoviska zameraného na skúmanie zbierkového fondu SNM ako pramenného materiálu na poznanie dejín Slovenska, najmä pri tvorbe nových expozícií

v edičnej činnosti

- produkcia publikácií s komplexnými údajmi o SNM, ako aj o špecializovaných múzeách SNM (sprievodcovia po múzeách, programové bulletiny a pod.);
- skvalitňovanie odborného obsahu periodík vydávaných SNM (štvrťročníky Múzeum, Pamiatky a múzeá. Revue pre kultúrne dedičstvo) s perspektívou karentovania niektorého z časopisov;
- skvalitnenie obsahu periodických zborníkov vydávaných špecializovanými múzeami SNM, ktoré sú informačnou bázou na sprístupňovanie výsledkov vedecko-výskumnej činnosti pre oblasť odborného zhodnocovania a vedeckého skúmania zbierkového fondu SNM;
- skvalitnenie informačného potenciálu ostatných edičných titulov, najmä titulov určených širokej verejnosti, a ich lepšie komerčné využitie;
- produkcia kvalitných vedecky spracovaných publikácií prezentujúcich zbierky jednotlivých špecializovaných múzeí – tvorba monografií a fontes;
- vydávanie katalógov a informačných materiálov k výstavám, najmä k nosným výstavným projektom SNM pre rozličné skupiny záujemcov;
- zvyšovanie využívania webového portálu SNM a ostatných digitálnych médií;
- vydávanie elektronických publikácií, najmä pre oblasť odbornej metodologickej činnosti

v odbornometodologickej činnosti

- skvalitnenie odbornoporadenskej činnosti SNM smerom k múzejnej obci, najmä prostredníctvom školiacich aktivít v oblasti základných múzejných činností s dôrazom na oblasť odbornej ochrany zbierkových fondov a problematiku múzejnej komunikácie

- pokračovanie vo vytváraní CEMUZ z múzeí SR
- pokračovanie v udržiavaní prevádzky a rozvoji IS DEMZ (Digitálna evidencia múzejných zbierok), určeného na katalogizáciu zbierkových predmetov.

Akvizičná činnosť

Akvizičná činnosť je jednou zo základných odborných činností každého múzea. SNM využívalo pri realizácii akvizičnej činnosti všetky spôsoby nadobudnutia, okrem zámeny. Najviac zbierkových predmetov bolo získaných vlastným výskumom, o niečo menej darom. V roku 2025 neboli na kúpu predmetov kultúrnej hodnoty zo strany zriaďovateľa pridelené žiadne finančné prostriedky. Akvizičná činnosť býva financovaná zo štátneho rozpočtu a vlastných výnosov, vedecký výskum spojený s nadobúdaním nových zbierkových predmetov je financovaný z príspevku na činnosť.

SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Čechov na Slovensku

Odbor	Spôsob nadobudnutia											
	Prírastky		Vlastný výskum		Kúpa		Dar		Zámena		Prevod	
	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks
Etnografia	68	75					68	75				
Prírastky spolu	68	75					68	75				

Komisia na tvorbu zbierok zasadala: 1-krát

SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

Múzeum kultúry Rómov na Slovensku od svojho vzniku systematicky rozširuje zbierkový fond o predmety dokumentujúce tvorbu rómskych neprofesionálnych výtvarníkov a umeleckých výrobcov.

V roku 2025 bolo do zbierok nadobudnutých 6 predmetov. V troch prípadoch išlo o detské výtvarné práce – antropomorfnú, zoomorfnú a fantazijnú masku. Tieto práce vznikli ako výsledok dlhodobej spolupráce so Špeciálnou školou internátnou v Krpeľanoch a jej rómskymi žiakmi.

Ďalšími nadobudnutými predmetmi sú jubilejný a výročný kalendár Muzea romské kultury v Brne. Jeden z kalendárov prezentuje a dokumentuje raritné diela viacerých rómskych výtvarníkov a umeleckých rezbárov pôsobiach na Slovensku. Druhý kalendár je venovaný tvorbe Bohumily Doležalovej. Tá sa ako maliarka a dokumentátorka v roku 1954 zúčastnila etnografickej študijnej cesty na Slovensko, s cieľom zachytiť život rómskeho obyvateľstva. Kalendár bol vydaný pri príležitosti 100. výročia narodenia autorky a obsahuje reprodukcie viacerých diel, ktoré vznikli počas tejto študijnej cesty alebo ňou boli inšpirované. Významným spôsobom tak dokumentuje tvorbu autorky s dôrazom na dobové zobrazenie života Rómov na území Slovenska.

Ďalším nadobudnutým zbierkovým predmetom je gramoplatňa s unikátnymi nahrávkami rómskych hudobných zoskupení, vedených významnými rómskymi primášmi a hudobníkmi – Jožkom Pihíkom a Ludovítom Bittóom. Nahrávky sú datované do 30. až 40. rokov 20. storočia a predstavujú vzácny dokument dobovej hudobnej produkcie rómskych kapiel, vedených poprednými rómskymi primášmi.

SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

Odbor			Spôsob nadobudnutia											
	Prírastky		Vlastný výskum		Kúpa		Dar		Zámena		Prevod			
	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks		
Etnografia	6	6					6	6						
Prírastky spolu	6	6					6	6						

Komisia na tvorbu zbierok zasadala: 1-krát

SNM – Múzeum Chorvátov na Slovensku v Bratislave

Odbor			Spôsob nadobudnutia									
	Prírastky		Vlastný výskum		Kúpa		Dar		Zámena		Prevod	
	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks
História	1	1					1	1				
Etnografia	4	4					4	4				
Prírastky spolu	5	5					5	5				

Komisia na tvorbu zbierok zasadala: 1-krát

SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave

Odbor			Spôsob nadobudnutia											
	Prírastky		Vlastný výskum		Kúpa		Dar		Zámena		Prevod			
	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks		
História	5	7					5	7						
Prírastky spolu	5	7					5	7						

Komisia na tvorbu zbierok zasadala: 1-krát

SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave

V I. polroku 2025 múzeum získalo darom 6 ks. predmetov. Komisia na tvorbu zbierok SNM –MKMS na svojom zasadnutí dňa 26.5.2025 rozhodla, že 3 ks. predmetov budú zaevidované ako zbierkové predmety a 3 ks. ako pomocný múzejný materiál.

V II. polroku 2025 múzeum do zbierkového fondu zaevidovalo 17 ks. zbierkových predmetov, ktoré boli získané darom (1 ks. do fondu história a 16 ks. do dejín umenia).

SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave

Odbor			Spôsob nadobudnutia									
	Prírastky		Vlastný výskum		Kúpa		Dar		Zámena		Prevod	
	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks
História	4	4					4	4				
Dejiny umenia	16	16					16	16				

Odbor	Spôsob nadobudnutia										
	Prírastky		Vlastný výskum		Kúpa		Dar		Zámena		Prevod
	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č. ks
Prírastky spolu	20	20					20	20			

Komisia na tvorbu zbierok zasadala: 2-krát

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

K 31.12.2025 múzeum nadobudlo darom celkovo 192 ks. predmetov. Z toho 53 ks. bolo zaradených do odboru etnografia (truhlice, obrusy, kraslice, vyšívané ručníky, predmety používané v domácnosti, časti odevov – opľiecko, lajblík, čižmy), 93 ks do odboru dejiny umenia (prevažne obrazy od autorky Anny Kičovej – brut-art umenie), 35 ks. do odboru história (vysvedčenia, diplomy, zoznamy prednášok, osvedčenia o štúdiu) a 11 predmetov do iných spoločenských vied (cirkevné predmety – epitachiľ, nárukávníky, felón, pás prikrývadlá, kalichová súprava, pláštenica, zástavy).

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

Odbor	Spôsob nadobudnutia										
	Prírastky		Vlastný výskum		Kúpa		Dar		Zámena		Prevod
	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č. ks
História	35	35					35	35			
Etnografia	52	53					52	53			
Dejiny umenia	93	93					93	93			
Iné spoločenské vedy	7	11					7	11			
Prírastky spolu	187	192					187	192			

Komisia na tvorbu zbierok zasadala: 1-krát

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Odbor	Spôsob nadobudnutia										
	Prírastky		Vlastný výskum		Kúpa		Dar		Zámena		Prevod
	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č. ks
História	2	2					2	2			
Etnografia	78	78					78	78			
Dejiny umenia	1	1					1	1			
Prírastky spolu	81	81					81	81			

Komisia na tvorbu zbierok zasadala: 1-krát

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

V roku 2025 zasadala Komisia na tvorbu zbierok jedenkrát. Do zbierok múzea bolo získaných 16 ks. zbierkových predmetov, 12 prírastkových čísel. Budovanie zbierkového fondu MŽK je plne určované objektívnymi možnosťami súvisiacimi so stavom židovskej komunity na Slovensku. Pracovníci múzea sa snažia získavať najmä také druhy predmetov, ktoré nie sú v zbierkovom fonde dostatočne zastúpené.

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

Odbor	Spôsob nadobudnutia											
	Prírastky		Vlastný výskum		Kúpa		Dar		Zámena		Prevod	
	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks	prír. č.	ks
História	12	16					12	16				
Prírastky spolu	12	16					12	16				

Komisia na tvorbu zbierok zasadala: 1-krát

Odborná evidencia zbierkového fondu

Odborná evidencia zbierkových predmetov je súbor procesov a postupov, ktoré je múzeum povinné vykonávať o každom zbierkovom predmete s cieľom jednoznačne identifikovať zbierkový predmet a určiť, resp. potvrdiť a rozšíriť jeho vedeckú, historickú, kultúrnu a umeleckú hodnotu. Pri vytváraní záznamov odbornej evidencie je múzeum povinné riadiť sa právnymi predpismi a zároveň zohľadňovať potreby a postupy príslušného vedného odboru, z pohľadu ktorého je zbierkový predmet odborne zhodnocovaný.

Odbornú evidenciu zbierkových predmetov vykonávajú všetky múzeá on-line prostredníctvom informačného systému DEMZ (Digitálna evidencia múzejných zbierok). Súčasne s evidenciou novonadobudnutých zbierkových predmetov vykonávajú vo všetkých špecializovaných múzeách aj elektronickú rekatalogizáciu skôr nadobudnutých a katalogizovaných zbierkových predmetov.

Súčasťou odbornej evidencie je vykonávanie odbornej revízie zbierkových predmetov podľa § 11 zákona o múzeách a o galériách. V roku 2018 bol vydaný príkaz GR SNM č. 2/2018, ktorý nariadil múzeám vykonať odbornú revíziu zbierkového fondu v súlade s lehotami stanovenými na vykonanie odbornej revízie zbierkového fondu podľa počtu zbierkových predmetov. Táto úloha bola ku koncu hodnotiaceho obdobia 31. 12. 2025 ukončená. Na základe výsledkov z vykonaných revízií v špecializovaných múzeách SNM spracuje námestník GR SNM pre ÚOČ Záverečnú správu o vykonaní komplexnej revízie zbierkového fondu Slovenského národného múzea.

SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Čechov na Slovensku

Odborná evidencia zbierkových predmetov bola vykonávaná on-line prostredníctvom katalogizačného systému ESEZ 4G spolu s využitím riadenej múzejnej terminológie.

SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

Odborná evidencia zbierkových predmetov bola vykonávaná online prostredníctvom digitálnej evidencie múzejných zbierok (DEMZ) spolu s využitím riadenej múzejnej terminológie. Všetky predmety nadobudnuté v roku 2025 boli prvostupňovo spracované a nadobudnuté v roku 2024 boli druhostupňovo spracované.

SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave

V súčasnosti prebieha priebežná evidencia zbierkového fondu v programe DEMZ. Vykonávajú sa opravy nezrovnalostí v evidencii zbierkového fondu zistených pri revízií. Vzhľadom na nový katalogizačný systém, budú v dohľadnej dobe tieto zmeny konzultované s Muzeologickým kabinetom a spracované v novom systéme. Počas revízie sa zistili aj nesprávne udávané počty kusov a tým pádom aj súčty predmetov, nesprávne číslovanie predmetov a pod. Na odstraňovaní nedostatkov sa priebežne pracuje. Priebeh revízie sťažoval problém s otvorením vitrín v expozícií a zlá komunikácia so zodpovednou firmou. Ukončenie revízie skomplikoval aj náhly odchod predsedníčky revíznej komisie v dôsledku konsolidačných opatrení.

SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave

V priebehu roka sa vykonávali opravy v prvostupňovej evidencii v IS DEMZ. Zaevidované boli aj zbierkové predmety nadobudnuté do zbierok múzea v roku 2025.

Prebiehala aj v komplexná revízia zbierkového fondu múzea v zmysle Príkazu GR SNM č. 2/2018 a časového harmonogramu.

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

K 31. 12. 2025 v prvostupňovej evidencii múzeum vykazuje 1476 zbierkových predmetov - t.j. prírastkových čísel a 1612 kusoch zbierkových predmetov. Skatalogizovaných celkovo v druhostupňovej evidencii je 1422 predmetov.

Predmety nadobudnuté v roku 2025 v počte 187 prír. čísel s počtom 192 kusoch neboli zatiaľ v 2. stupňovej evidencii skatalogizované. Katalogizácia je vykonávaná elektronicky prostredníctvom systému IS DEMZ.

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

Stále prebieha proces druhostupňového spracovávania zbierkových predmetov a dopĺňajú sa aj údaje k skôr získaným predmetom.

Stav odbornej evidencie zbierkových predmetov komplexný prehľad podľa národnostných múzeí SNM

Múzeum	Prírastky celkovo		Skatalogizované celkovo		Úbytok v danom roku	
	prír. č.	ks	evid. č.	ks	evid. č.	ks
SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Čechov na Slovensku	2389	2 831	2 803	2 805	0	0
SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Rómov na Slovensku	1 321	1 417	1 370	1 405	0	0
SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave	1 877	2 692	2 247	2 692	0	0
SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave	2 801	6 601	6 197	6 712	0	0
SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave	1 941	3 658	1 667	1 797	0	0

Múzeum	Prírastky celkovo		Skatalogizované celkovo		Úbytok v danom roku	
	prír. č.	ks	evid. č.	ks	evid. č.	ks
SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove	1 476	1 612	1 289	1 422	0	0
SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku	20 819	74 394	38 121	53 766	0	0
SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave	2 846	7 340	3 060	7 316	0	0

Bezpečnosť, uloženie a ochrana zbierkového fondu

Činnosti spojené s ochranou a odbornou ochranou zbierkového fondu patria k nosným odborným činnostiam múzea. Múzeum sa usiluje, aby väčšina objektov a priestorov, kde sú trvalo alebo dočasne uložené zbierkové predmety, boli vybavené EPS (elektronická požiarne signalizácia) a EZS (elektronický zabezpečovací systém). Hoci SNM má väčšinu objektov, kde sú uložené zbierkové predmety, vybavené požiarnymi hlásičmi a poplachovými systémami na hlásenie narušenia s prepojením na pulty centralizovanej ochrany, prípadne aj kamerovými systémami, nemožno stav považovať za dobrý a vyhovujúci. Mnoho zariadení je značne zastaraných a poruchových. Jednotlivé špecializované múzeá pravidelne vykonávajú prehliadky zariadení vo všetkých objektoch v súlade s platnými právnymi predpismi pre tieto činnosti.

Popri činnostiach zabezpečujúcim fyzickú bezpečnosť zbierkových predmetov a ostatného majetku, je dôležitou súčasťou ochrany zbierok aj ich samotné uloženie, technický stav a úložná kapacita depozitárov.

K najzávažnejším problémom v menšinových múzeách v tejto oblasti možno zaradiť tieto:

- nedostatočná úložná kapacita depozitárov v niektorých špecializovaných múzeách – najmä v Múzeách v Martine,
- nevyhovujúci stavebno-technický stav objektov, kde sú depozitáre, napr. Múzeá v Martine,
- nestabilné klimatické podmienky depozitárov, napr. Múzeá v Martine, Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku,
- nevyhovujúci mobiliár – chýbajú napr. špeciálne úložné systémy na jednotlivé skupiny zbierkových predmetov (rošty na obrazy, špeciálne skrine na plošný materiál a pod.)
- nedostatočný priestor na uloženie veľkorozmerných zbierkových predmetov, napr. Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku,
- chýba vyhovujúce zariadenie na primerané uloženie zbierkového fondu a tiež zodpovedajúce technické vybavenie (klimatizačné zariadenie), napr. Múzeum židovskej kultúry

SNM – Múzeá v Martine -Múzeum kultúry Čechov na Slovensku

Budova múzea, vrátane depozitára a expozícií je chránená elektronickým bezpečnostným systémom. Stav zbierkových predmetov je počas celého roka priebežne sledovaný. Priebežne sú sledované a vyhodnocované aj klimatické podmienky depozitára (dataloger).

V rámci ochrany zbierkových predmetov je v depozitári za účelom stabilizácie klimatických podmienok umiestnený odvlhčovač. Zlepšenie podmienok a inštalácia EPS sa predpokladá po celkovej rekonštrukcii objektu.

SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

Budova múzea, vrátane depozitára a expozícií je chránená elektronickým bezpečnostným systémom. Stav zbierkových predmetov je počas celého roka priebežne sledovaný, tak isto sú priebežne sledované a vyhodnocované aj klimatické podmienky depozitára.

V rámci ochrany zbierkových predmetov je v depozitári s cieľom stabilizácie klimatických podmienok umiestnený odvlhčovač. Klimatické podmienky sú sledované aj prostredníctvom systému Klimalog, záznamníka o teplote a vlhkosti priestoru.

SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave

V depozitároch sa počas celého roka sledujú klimatické podmienky a stav zbierkových predmetov. Počas letných mesiacov je v depozitároch pozorovaná nadmerná vlhkosť, ktorá je eliminovaná odvlhčovačmi. V múzeu je potrebné riešiť uloženie veľkorozmerných zbierkových predmetov.

SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave

Vykonávajú sa pravidelné merania teploty a vlhkosti v depozitároch.

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

Múzeum nedisponuje elektronickou požiarou signalizáciou (EPS), má nainštalované iba požiarotechnické prostriedky – ručné hasiace prístroje, vo výstavných priestoroch na prízemí a 1. poschodí sa nachádzajú hydranty.

Depozitárne priestory nie sú vybavené klimatizačným zariadením, ktoré by stabilizovalo vnútroklimatické podmienky v depozitároch múzea. Zbierkové predmety sú uložené aj vo výstavných priestoroch na 1. poschodí a na prízemí budovy.

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Expozičné a depozitárne priestory nie sú vybavené klimatizačnou technikou. Nedostatočná je kapacita úložných priestorov depozitárov na ukladanie novozískaných zbierkových predmetov, nedostatok finančných prostriedkov na reštaurovanie zbierkových predmetov a ochranu zbierkového fondu, absencia vlastného reštaurátora a konzervátora.

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

Pracovníci MŽK venujú stálu pozornosť stavu bezpečnosti a ochrany zbierkového fondu. Pravidelne je preverovaná funkčnosť EPS a EZS vo všetkých priestoroch, kde je nainštalovaná, mobilným vlhkomerom sledujeme klimatické podmienky v depozitároch a výstavných priestoroch azabezpečujeme dezinfekciu zbierok vo všetkých priestoroch MŽK.

V depozitárnych priestoroch chýba vyhovujúci úložný mobiliár na náležité uloženie jednotlivých druhov zbierkových predmetov a tiež zodpovedajúce technické vybavenie (klimatizačné zariadenie).

Zabezpečenie EPS a EZS – jednotlivé národnostné múzeá

SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Čechov na Slovensku

Priestory	Plocha (m ²)	EPS (áno / nie)	EZS (áno / nie)
Expozičné priestory	45.00	nie	nie
Výstavné priestory	20.00	nie	nie
Depozitárne priestory	19.00	nie	nie
Pracovne	10.00	nie	nie
Prednáškové miestnosti	0.00		
Dielne a laboratória	0.00		
Iné priestory	0.00		
Spolu	94.00		

SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

Priestory	Plocha (m ²)	EPS (áno / nie)	EZS (áno / nie)
Expozičné priestory	61.70	áno	áno
Výstavné priestory	0.00		
Depozitárne priestory	24.70	áno	áno
Pracovne	19.20	áno	áno
Prednáškové miestnosti	0.00		
Dielne a laboratória	0.00		
Iné priestory	11.40	áno	áno
Spolu	117.00		

SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave

Priestory	Plocha (m ²)	EPS (áno / nie)	EZS (áno / nie)
Expozičné priestory	248.86	nie	áno
Výstavné priestory	167.06	nie	áno
Depozitárne priestory	98.00	nie	áno
Pracovne	60.00	nie	áno
Prednáškové miestnosti	0.00		
Dielne a laboratória	0.00		
Iné priestory	0.00		
Spolu	573.92		

SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave

Priestory	Plocha (m ²)	EPS (áno / nie)	EZS (áno / nie)
Expozičné priestory	103.00	áno	áno
Výstavné priestory	37.00	áno	áno

Priestory	Plocha (m ²)	EPS (áno / nie)	EZS (áno / nie)
Depozitárne priestory	64.00	áno	nie
Pracovne	116.00	áno	nie
Prednáškové miestnosti	0.00		
Dielne a laboratória	0.00		
Iné priestory	145.00		
Spolu	465.00		

SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave

Priestory	Plocha (m ²)	EPS (áno / nie)	EZS (áno / nie)
Expozičné priestory	825.00	áno	áno/ 320 m2 nie
Výstavné priestory	170.00	áno	nie
Depozitárne priestory	85.37.00	áno	nie
Pracovne	162.60	áno	nie
Prednáškové miestnosti	113.70	áno	áno/nie
Dielne a laboratória	0.00		
Iné priestory	427.30	áno	áno/nie
Spolu	1783.97		

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

Priestory	Plocha (m ²)	EPS (áno / nie)	EZS (áno / nie)
Expozičné priestory	520.00	nie	Čiastočne
Výstavné priestory	550.00	nie	áno
Depozitárne priestory	62.83	nie	áno
Pracovne	170.00	nie	áno
Prednáškové miestnosti	110.00	nie	áno
Dielne a laboratória	0.00	nie	nie
Iné priestory	517.17	nie	čiastočne
Spolu	1 930.00		

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Priestory	Plocha (m ²)	EPS (áno / nie)	EZS (áno / nie)
Expozičné priestory	112000.00	čiastočne	čiastočne
Výstavné priestory	195.00	áno	áno
Depozitárne priestory	400.00	čiastočne	áno
Pracovne	150.00	nie	nie
Prednáškové miestnosti	120.00	áno	nie
Dielne a laboratória	60.00	nie	nie

Priestory	Plocha (m ²)	EPS (áno / nie)	EZS (áno / nie)
Iné priestory	950.00	nie	nie
Spolu	113875.00		

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

Priestory	Plocha (m ²)	EPS (áno / nie)	EZS (áno / nie)
Expozičné priestory	3301.54	áno	áno
Výstavné priestory	519.49	áno	áno
Depozitárne priestory	23.10	áno	áno
Pracovne	440.36	áno	áno
Prednáškové miestnosti	345.98	áno	áno
Dielne a laboratória	0.00	0	0
Iné priestory	343.26	áno	áno
Spolu	4973.73		

Reštaurovanie, konzervovanie a preparovanie zbierkových predmetov

Odborné ošetrovanie zbierkových predmetov je jednou zo základných odborných činností múzea. Je to aktívna forma ochrany, ktorá vedie k uchovaniu dobrého fyzického stavu zbierkových predmetov, pri reštaurovaní k zlepšeniu fyzického stavu zbierkových predmetov. Optimálnym prístupom k odbornému ošetrovaniu zbierkových predmetov je vykonávanie odborného ošetrovania ako preventívnej činnosti s cieľom zabrániť novej deštrukcii zbierkových predmetov. Tento prístup k ošetrovaniu zbierkových predmetov sa usiluje v rámci svojich možností uplatňovať aj SNM. Napriek tomu pretrvávajú ošetrovanie zbierkových predmetov najmä pre potreby nových expozícií a výstav. Preventívna konzervácia sa vykonáva zvyčajne len ak sú ešte personálne kapacity alebo pri sťahovaní a umiestnení zbierkových predmetov do nových depozitárov.

Výkony múzea – počty odborne ošetrovaných zbierkových predmetov – nezodpovedajú jednak potrebám reálnej ochrany zbierok, jednak požiadavkám a kritériám, ktoré na ochranu a odbornú ochranu stanovuje konzervačná veda. Tento dlhodobý problém je spôsobený najmä nedostatočnými priestorovými, materiálno-technickými a následne aj personálnymi kapacitami SNM.

Cieľ – vybudovanie ústredného konzervátorského a reštaurátorského pracoviska – sa nedarí realizovať, vybudovanie nie je možné bez podpory, metodologickej aj finančnej, zo strany zriaďovateľa. SNM ako múzeum s najväčším počtom zbierkových predmetov by malo mať primerané reštaurátorsko-konzervátorské pracovisko s vysoko kvalitným technickým vybavením, vrátane laboratórií na fyzikálno-chemické a biologické analýzy zloženia a poškodenia materiálov. Zároveň by sa vytvorili aj podmienky na ďalšie vzdelávanie zamestnancov múzeí SR v oblasti ochrany a ošetrovania zbierkových predmetov.

Múzeá SNM v rámci preventívneho ošetrovania zbierkových predmetov každoročne pristupujú k dezinfekcii, deratizácii a plynovaniu depozitárov s cieľom zničiť škodlivý hmyz, huby a plesne, a tak spomaliť prirodzenú degradáciu zbierkových predmetov.

SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Čechov na Slovensku

Priebežne počas celého roka prebiehalo základné ošetrovanie zbierkových predmetov.

SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

Priebežne počas celého roka prebiehalo základné ošetrovanie zbierkových predmetov.

SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave

Počas roka prebiehalo priebežne základné očistenie a ošetrovanie zbierkových predmetov vykonané odborným pracovníkom, kurátorom, ktorý disponuje súčasne aj povinnosťou kustóda. Múzeum pravidelne aktualizuje zoznam predmetov odporúčaných na odborné ošetrovanie, avšak v rozpočte značne oklieštenom konsolidačnými opatreniami nedisponuje finančnými prostriedkami na konzervátorské ani reštaurátorské práce. Múzeum nie je schopné z vlastných zdrojov zabezpečiť ani základné konzervátorské zásahy.

SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave

V priebehu roka bolo vykonávané základné ošetrovanie zbierkových predmetov.

SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave

Odborné ošetrovanie zbierkových predmetov je plánované vykonať po komplexnej revízii zbierkového fondu múzea.

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

V hodnotenom období múzeum nerealizovalo odborné ošetrenia zbierkových predmetov. Hlavným dôvodom je nedostatok finančných prostriedkov na túto činnosť a absencia pozície konzervátora.

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Od povrchových nečistôt bolo ošetrených 301 ks zbierkových predmetov.

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

Odborné ošetrovanie - reštaurovanie, konzervovanie, čistenie - je závislé od finančných možností múzea. Plánujeme pokračovať v tejto činnosti, no nakoľko MŽK nemá pracovníkov na vykonávanie konzervátorských zásahov, resp. reštaurátorské práce a takisto nemá špecializované dielne, resp. laboratória, kde by bolo možné vykonávať činnosti uvedeného charakteru, je nutné tieto činnosti zabezpečovať dodávateľsky.

Vedecko-výskumná činnosť

Slovenské národné múzeum je od roku 2011 akreditovaným vedecko-výskumným pracoviskom. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky opätovne potvrdilo akreditáciu v

1. polroku 2023, kedy bolo vydané pre SNM Osvedčenie o spôsobilosti vykonávať vedu a výskum s platnosťou na nasledujúcich 6 rokov.

Vedecké rady pre jednotlivé vedné disciplíny zasadajú každý rok. Celkovo je ustanovených 6 vedeckých rád:

- Vedecká rada pre archeológiu (za činnosť rady zodpovedá SNM – Archeologické múzeum),
- Vedecká rada pre etnológiu (za činnosť zodpovedá SNM – Múzeá v Martine),
- Vedecká rada pre historické vedy a
- Vedecká rada pre umeleckú históriu a výtvarné umenie (za činnosť oboch zodpovedá SNM – Historické múzeum),
- Vedecká rada pre hudobnú vedu a dejiny hudby (za činnosť zodpovedá SNM – Hudobné múzeum),
- Vedecká rada pre prírodné vedy (za činnosť zodpovedá SNM – Prírodovedné múzeum).

Realizácia vedecko-výskumných úloh bola do istej miery podmienená stavom verejných financií, prebiehajúcou konsolidáciou rozpočtov, častými personálnymi výmenami vo vedení SNM a vo vedení jednotlivých špecializovaných múzeí, ako aj zmenami v organizačnej štruktúre SNM. Napriek týmto finančným a personálnym obmedzeniam, Slovenské národné múzeum neustále vyvíjalo snahu o zlepšenie a zabezpečenie plnenia stanovených úloh a priorit.

SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

Riešiteľka L. Segľovej Mušinkovej pokračovala v riešení výskumnej úlohy „Rómske staviteľstvo so zameraním na Turiec“.

SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave

Múzeum rieši jednu oficiálnu vedecko-výskumnú úlohu Náboženské púte slovenských Chorvátov, ako jeden z prejavov chorvátskej kultúry. Doterajším výstupom v tomto roku bol odborný príspevok s názvom "Dokumentácia náboženských pútí slovenských Chorvátov v zbierkach SNM – Múzea kultúry Chorvátov na Slovensku" na medzinárodnej konferencii „Medzikultúrne stretnutia z etnologickej perspektívy“, ktorá je súčasťou zasadania Slovensko-chorvátskej komisie humanitných vied.

SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave

Kurátorka Mgr. Dana Veselovská sa venovala výskumu o živote Erzsiky Fráterovej, manželky spisovateľa I. Madácha, pri príležitosti 160. výročia jej úmrtia. Výsledkom výskumu bola prezentácia, ktorú riešiteľka odprezentovala v októbri v rámci Literárneho dňa I. Madácha v Dolnej Strehovej.

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

Dubayovci – výtvarný talent v rodine rusínskej inteligencie naprieč generáciami v slovensko-európskom kontexte s termínom realizácie september 2022 – december 2025, riešiteľkou úlohy je Luba Kráľová, projekt mala autorka realizovať v spolupráci s rodinou Dubayových, ako aj s odborníkmi na výtvarné umenie (navrhovanými oponentmi sú PhDr. Marta Hrebíčková a PaedDr. Michal Bycko, PhD.).

V roku 2023 riešiteľka publikovala vedeckú štúdiu v zahraničnom vedeckom časopise Ričnyk Ruskoj Bursy v Poľsku, ako aj v domácom časopise Rusyn o štyroch generáciách rodiny Dubayových. Dva roky robila rozhovory s treťou generáciou Dubayových v Prešove, v Košiciach, v Bratislave a v Prahe. Naďalej pokračuje v získavaní materiálov súvisiacich s rodinou Dubayových tak, aby do koncom roka

2026 mohla byť vydaná monografia o živote a výtvarnej tvorbe viacerých predstaviteľov rodiny Dubayovcov.

Z dejín Rusínov – Sprievodca stálou expozíciou – autorkami textov sú Mgr. Radka Onderková, Mgr. art. Jana Truščínská, PhDr. Mgr. Ľuba Kráľová, PhD. a oponentmi sú PhDr. Stanislav Konečný, CSc., emeritný historik Spoločensko-vedného ústavu SAV v Košiciach, a PhDr. Elena Kurincová, kurátorka novších dejín Múzea mesta Bratislava.

Vedenie SNM súhlasilo s vydaním publikácie v elektronickej podobe. V súčasnosti sa čaká na vyjadrenie Vedeckej rady pre historické vedy SNM. Publikácia by mala byť vydaná mimo edície.

Špecifické problémy jazykovej a národnej sebareflexie Rusínov v minulosti a v súčasnosti – ide o vedeckú monografiu autorky Ľuby Kráľovej s realizáciou od októbra 2022 do konca roka 2025. Vydanie monografie bolo schválené Edičnou komisiou pri SNM v októbri 2022. Navrhovanými oponentmi úlohy sú doc. PhDr. Anna Plišková, PhD. a PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov monografia nebola v stanovenom termíne vydaná. Autorka podala projekt na Fond na podporu kultúry národnostných menšín o finančnú dotáciu na vydanie danej publikácie.

Vybrané kapitoly z dejín a kultúry Rusínov“ - kolektívna monografia zamestnancov SNM – MRK v Prešove, riešiteľmi úlohy sú: PhDr., Mgr. Ľuba Kráľová, Ph.D., Mgr. Radka Onderková, Mgr. art. Jana Truščínská, PaedDr., Mgr. Anna Simková, Mgr. Timotej Fedor. Navrhovanými oponentmi sú: prof. PhDr. Peter Švorc, PhD., PhDr. Stanislav Konečný, CSc. V monografii autori predstavujú históriu a kultúru Rusínov ako autochtónneho národa strednej Európy od najstarších dôb po súčasnosť zhmotnenej v stálej výstave na 1. poschodí múzea. Vydanie kolektívnej monografie bolo schválené Edičnou komisiou pri SNM. Ak Vedecká rada pre historické vedy schváli VVÚ s uvedenou témou, titul by mal byť vydaný do konca roka 2027.

Michal Čabala – život a tvorba – vedecká monografia Mgr. art. Jany Truščínskej, PaedDr., Mgr. Anny Simkovej má vychádzať z osobných rozhovorov súčasných Michala Čabalu žijúcich v Prešove i mimo neho. Navrhovanými oponentmi sú: PaedDr. Michal Bycko, PhD. a doc. PhDr. Eva Dušénková, PhD. Autorky publikovali vedecký článok v zahraničnom vedeckom časopise Ričnyk Ruskoj Bursy v Poľsku o živote a tvorbe Michala Čabalu. Autorky pokračujú v zostavovaní monografie – robia sa rozhovory s pamätníkmi a priateľmi Michala Čabalu v Prešove, zbierajú sa fotografie obrazov Michala Čabalu a katalóg jeho výstav v galériách na Slovensku. Na vydanie monografie je potrebné zabezpečiť finančné prostriedky.

Riešitelia na svojich VVÚ priebežne pracujú, študujú materiály, robia rešerše prác iných autorov z danej témy. Ľuba Kráľová uskutočnila analýzu sčítaní obyvateľov, bytov a domov od roku 1991 do roku 2021 vo vzťahu k rusínskej národnostnej menšine na Slovensku. Napísala vedecko-populárny článok o význame kodifikácie pre vývoj kultúry Rusínov na Slovensku.

Ešte v roku 2024 vznikla spolupráca s Jazykovedným ústavom Ľ. Štúra a na základe podaného projektu APVV, v rámci schémy VV 24 bola koncipovaná úloha pre spoluriešiteľskú organizáciu SNM – MRK v Prešove s názvom Úloha identity v procese jazykovej emergencie na obdobie rokov 2025 – 2028. Spoluriešiteľkou za SNM – MRK je Ľuba Kráľová.

Cieľom projektu RIDDLE je preskúmať, ako sa jazyková identita používateľov odráža vo vytváraní nových variet alebo v ich zániku. Charakteristickým koncepcným aspektom projektu je výskum jazyka

v medziach ekolingvistiky, ktorá umožňuje zachytiť jazyk v širšom evolučnom kontexte, prijíma sa preto naturalizovaný pohľad na jazyk.

Rámcový cieľ projektu zahŕňa tri výskumné perspektívy:

- (1) skúmanie rodovo inkluzívnej slovenčiny,
- (2) analýzu komunikačnej praxe v slovenských nárečiach a
- (3) štúdium sebaaprezentácie Rusínov v slovenskom kontexte.

Tieto výskumné perspektívy zahŕňajú nárečia ako teritoriálnu varietu, rodovo inkluzívnu slovenčinu ako národne uplatniteľnú komunikačnú iniciatívu a rusínčinu ako odlišný jazyk, o ktorého uznanie však museli jeho používatelia bojovať desaťročia.

Projekt RIDDLE sa usiluje odstrániť medzeru v existujúcom výskume o tom, ako ľudia na Slovensku prežívajú a vyjadrujú v komunikácii svoju identitu (rodovo inkluzívna slovenčina, slovenské nárečia a rusínčina tvoria v projekte materiálovú bázu výskumu).

Projekt vychádza z tézy, že prežívané identity nútia týchto jazykových používateľov vyjadrovať sa spôsobom odlišným od jazykovej normy, pretože tá neuspokojuje ich potreby, a preto sa prirodzene odkláňajú od štandardnej slovenčiny. Práve tento odklon je ústredným predmetom projektu.

Taktiež bola spracovaná vedecká publikácia Ľuby Kráľovej: Špecifické problémy jazykovej a národnej sebareflexie Rusínov v minulosti a súčasnosti.

Kniha bola vydaná pod OZ Kolýsočka – Kolíska s podporou SNM – Múzea rusínskej kultúry v Prešove, realizovaná s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín, 2025 a podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. VV-MVP-24-0243.

Od 01. 01. 2025 do 30. 06. 2025 Ľuba Kráľová a Timotej Fedor publikovali vedecké štúdie a odborné články k niektorým z uvedených vedecko-výskumných tém: Ľuba Kráľová o význame kodifikácie rusínskeho jazyka pre kultúru Rusínov na Slovensku a Timotej Fedor o asimilácii Rusínov v obci Banské v okrese Vranov nad Topľou.

Mgr. Timotej Fedor sa 17. 10. 2025 zúčastnil medzinárodnej konferencie Fenomén kosení luk jako živé kulturní dědictví v Brne, so štúdiou Špecifiká lúčneho hospodárenia v obci Banské na Zemplíne v polovici 20. storočia, ktorá bude publikovaná v recenzovanom zborníku z konferencie.

26. 11. 2025 sa Mgr. Timotej Fedor zúčastnil I. medzinárodnej konferencie mladých karpatorusinistov na Prešovskej univerzite v Prešove s príspevkom Liminálne obrady ako médium: Kultúrna pamäť a jej symbolické kódovanie v obyčajovom životnom cykle. Príspevok bude publikovaný v recenzovanom zborníku z konferencie.

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

Priebežne trvá výskum Dr. Vaněka v oblasti židovských športových osobností, z ktorého počas ostatných rokov vzišlo niekoľko veľmi úspešných výstavných projektov (David Unreich – šampión, ktorý vyzval Hitlera na súboj; Richard Réti – šachový génius; Imi Lichtenfeld - Krav Maga a jej tvorca; Futbal pod hákovým krížom – príbeh Leopolda "Jima" Šťastného). Posledným výstupom jeho priebežného výskumu bol výstavný projekt Židovská plavecká revolúcia, ktorú SNM – MŽK prezentovalo vo svojich výstavných priestoroch od mája 2023 do júna 2024. Ďalšou zo série

"športových" výstav, ktorú chce múzeum v budúcnosti prezentovať, bude zameraná na aktivity basketbalového makabi klubu Petržalka. V auguste začal výskum Dr. Polákovej k plánovanej výstave zameranej na Kabalu.

Múzeum holokaustu v Seredi – v súčasnosti prebieha výskum v rámci európskeho a slovenského historického kontextu holokaustu, kde sa jednotliví pracovníci venujú rôznym oblastiam výskumu zameraného napr. na oral history, veliteľov a dozorcov seredského tábora. Rovnako sa pracovníci múzea venujú výskumu v oblasti Genocídy Sintov a Rómov počas druhej svetovej vojny. Počas roku 2025 sú dostupné niektoré heslá v rámci projektu Encyklopédia nacistickej genocídy Sintov a Rómov v Európe (Enzyklopädie des NS-Völkermordes an den Sinti und Roma in Europa).

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Pracovníci múzea v sledovanom období nevykonávali konkrétnu vedecko-výskumnú úlohu

Vedecko-výskumná činnosť – jednotlivé národnostné múzeá SNM

Názov úlohy	Riešitelia	Trvanie (od - do)	Odbor	Výstup
SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Čechov na Slovensku				
Rumanovci v slovenskej kultúre	H. Zelinová	2025	História	štúdia v odbornej tlači
Spracovanie podkladov pre projekt koncerty Odkazy VI	H. Zelinová	2025	História	rešerše
Štúdium v archíve (LA SNK) – Alica Masarikova vo vzťahu k regiónu Turiec	H. Zelinová	2025	História	rešerše
SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Rómov na Slovensku				
Rómske staviteľstvo so zameraním na Turiec	L. Segľová Mušínková	2024 - 2026	Etnografia	scenár výstavy
SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku, Bratislava				
Náboženské púte slovenských Chorvátov, ako jeden z prejavov chorvátskej kultúry	M. Garanová Krišťáková	2023 -2025	Etnografia	konferencia
SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave				
Tragédia karpatských Nemcov na Švédskych valoch pri Přerove	O. Pöss	2023-2024	História	scenár výstavy
Politický život karpatských Nemcov	M. Schvarc	2023-2024	História	štúdia v odbornej tlači
SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave				

Názov úlohy	Riešitelia	Trvanie (od - do)	Odbor	Výstup
Denník Katóke Grosschmid	A. Ötvös	január-marec	História	prednáška
E. Fráterová a Oradea (Nagyvárad)	M.Veselovská	od januára - september	História	prednáška
Kult Jókaiho na Slovensku	T.Nagyová	január -apríl	História	scenár výstavy
SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove				
Dubayovci – výtvarný talent v rodine rusínskej inteligencie naprieč generáciami v slovensko-európskom kontexte	E. Kráľová, A. Simková	september 2022 - december 2026	Dejiny umenia	monografia
Z dejín Rusínov - Sprievodca stálou expozíciou	R. Onderková J. Truščínská, E. Kráľová	október 2021 - december 2026	História	iné
Špecifické problémy jazykovej a národnej sebareflexie Rusínov v minulosti a v súčasnosti	E. Kráľová	október 2022 – december 2026	História	monografia
Vybrané kapitoly z dejín a kultúry Rusínov - kolektívna monografia zamestnancov SNM-MRK v Prešove	E. Kráľová, R. Onderková J. Truščínská, A. Simková, T. Fedor	október 2022 – december 2027	História	monografia
Michal Čabala - život a tvorba	J. Truščínská, A. Simková	október 2022 - december 2026	Dejiny umenia	monografia
Úloha identity v procese jazykovej emergencie	E. Kráľová, spoluriešiteľka	2025 - 2028	Iné spoločenské vedy	iné
Liminárne obrady ako médium: Kultúrna pamäť a jej symbolické kódovanie v obyčajovom životnom cykle	T. Fedor	november 2025 - marec 2026	Antropológia	článok v odbornej tlači

Názov úlohy	Riešitelia	Trvanie (od - do)	Odbor	Výstup
Asimilácia rusínskeho obyvateľstva na východnom Slovensku v druhej polovici XX. storočia na príklade obce Banské, In Studium Carpatho-Ruthenorum 2024, Štúdie z karpatorusinistiky16	T. Fedor	september 2024 - február 2025	Etnografia	štúdia v odbornej tlači
SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave				
Židovskí športovci	M. Vaněk	priebežne	História	scenár výstavy
Holokaust - orálna história	M. Korčok M. Beránek	od január 2019 - trvá	Etnografia	iné
Velitelia a dozorcovia HG v Pracovnom tábore pre Židov v Seredi	M. Naster, A. Kozmárová	od január 2019 - trvá	História	scenár výstavy
Seredské svedectvá	M. Korčok	od január 2019 - trvá	Etnografia	iné
Genocída Rómov počas druhej svetovej vojny	M. Beránek, M. Korčok	od január 2019 - trvá	História	iné
Kabala	E. Poláková	august 2025 - trvá	História	scenár výstavy
Memorials, groups, Functions - International conference (Medzinárodná konferencia - pamätníky, skupiny, funkcie)	M. Beránek	september 2025	História	konferencia
Memento Bellum - 80 rokov po	M. Beránek	október 2025	História	konferencia
Verfolgung der Roma während des slowakischen Staates (1939-1945)	M. Beránek	december 2025	História	zborník
Poslanie vzdelávacieho strediska Múzea holokaustu v Seredi: koncepcia vzdelávacích programov a ich aplikácia v praxi	E. Tavalý	september 2025	História	štúdia v odbornej tlači

Expozičná činnosť

Slovenské národné múzeum spravovalo a sprístupňovalo v roku 2025 celkom 66 expozícií. SNM ponúka expozície s rozličným obsahovým a informačným potenciálom. Prírodu Slovenska, ale aj biodiverzitu prírody sveta približujú expozície SNM – Prírodovedného múzea a Múzea A. Kmeťa v Martine. Prezentáciou histórie a kultúry Slovenska sa zaoberajú najmä expozície SNM – Historického múzea, Etnografického múzea v Martine, SNM – Múzea Slovenských národných rád v Myjave, ako aj memoriálne expozície venované osobnostiam, ako je L. Štúr, M. R. Štefánik či M. Benka. Historické a umelecko-historické obsahy ponúkajú aj najviac navštevované expozície na hradoch, zámkoch, kaštieloch (zámok Bojnice, kaštieľ v Betliari, hrad Červený Kameň, Spišský hrad, Bratislavský hrad ai.). Špecifickou formou múzejnej prezentácie sú múzeá v prírode – Múzeum slovenskej dediny v Martine v Jahodníckych hájoch a Múzeum ľudovej architektúry severovýchodného Slovenska vo Svidníku. SNM prostredníctvom stálych expozícií múzeí národnostných a etnických menšín prezentuje ich dejiny, kultúru a významné osobnosti ich kultúry (Kalmán Mikszáth, Sándor Márai, Dezider Milly, Imre Madách). Súčasťou expozícií SNM sú aj expozičné celky prezentujúce špecifické témy (bábky a hračky) alebo regionálnu históriu.

Ku koncu hodnotiaceho roka z dôvodu rekonštrukcií budov, priestorov alebo objektov došlo k zrušeniu niektorých expozícií: SNM – Múzeum L. Štúra v Modre, Umeleckohistorická expozícia (Galéria Dezidera Millyho), ktorá je v správe SNM – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku, Expozícia v Dome Majstra Pavla v správe SNM – Spišského múzea v Levoči.

SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Čechov na Slovensku

Súčasná expozícia venovaná životu a dielu manželov PhDr. Anny a Jiřího Horákovcov bola realizovaná v roku 1999. V uplynulom roku k jej úpravám ani doplneniu nedošlo.

SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

Súčasná stála expozícia, prezentujúca najmä tradičné aspekty kultúry, významné medzníky dejín, jazyk Rómov na Slovensku a život a pôsobenie vybraných rómskych osobností, bola sprístupnená v roku 2009. V roku 2025 k jej úpravám ani doplneniu nedošlo. V rámci bežnej prevádzky MKRnS je stála expozícia sprístupnená v sprievode lektora. Na požiadanie sú poskytované aj odborné prehliadky s kurátormi MkRnS. Zahraniční návštevníci tiež majú v prípade potreby k dispozícii tlačeného sprievodcu, ako aj audiosprievodcu v troch jazykových mutáciách. Audiosprievodca je k dispozícii aj v slovenskom jazyku.

Výhľadovo je potrebná príprava novej stálej expozície MkRnS v rámci SNM – Múzeí v Martine a prípadne ďalších expozičných celkov v regiónoch s vysokým zastúpením obyvateľov rómskej národnosti alebo v regiónoch významných z kultúrohistorického hľadiska, či kde žili a pôsobili významné rómske osobnosti.

SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave

Múzeum sprístupňuje dve expozície. V hlavnej budove múzea sa nachádza expozícia Dejiny a kultúra Chorvátov na Slovensku a expozícia Dejiny a kultúra Chorvátov v Devínskej Novej Vsi sa nachádza vo vedľajšej budove s názvom Múzeum starej Devínskej, ktorá bola v priebehu roku 2014 zrekonštruovaná mestskou časťou na účely múzea.

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Umeleckohistorická expozícia (Galéria Dezidera Millyho) bude do augusta 2028 z dôvodu rekonštrukcie zatvorená.

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

K 1. decembru 2024 SNM – MŽK ukončilo prevádzkovanie expozície v synagóge v Prešove. Na základe rokovaní SNM, SNM – MŽK a prešovského primátora prisľúbilo v roku 2025 prevziať správu a prevádzkovanie expozície mesto Prešov.

Expozičná činnosť – jednotlivé národnostné múzeá SNM

Názov expozície	Adresa	Rok	Úpravy	Druh	Katalóg
SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Čechov na Slovensku					
Život a dielo manželov Horákovcov	Moyzesova ul. 11 Martin	1999		spoločenskovedná	nie
SNM – Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Rómov na Slovensku					
Romano drom/Cesta Rómov	Jahodnicke háje, Martin	2009		spoločenskovedná	áno, bulletin
SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave					
Dejiny a kultúra Chorvátov na Slovensku	Istrijská 68, Bratislava	2006		spoločenskovedná	nie
Dejiny a kultúra Chorvátov v Devínskej Novej Vsi	Istrijská 68, Bratislava	2015		spoločenskovedná	nie
SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave					
Dejiny a kultúra karpatských Nemcov	Žižkova 14, Bratislava	1998		spoločenskovedná	áno
Dejiny a kultúra Hauerlandu	Nitrianske Pravno	1998		spoločenskovedná	nie
Dejiny a kultúra Handlovej	Handlová	2004		spoločenskovedná	nie
Karpatskí Nemci	Martin, MSD	2014		spoločenskovedná	áno
SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave					
Pod dáždnikom svätého Petra	Sklabiná č. 188	2021	menšie úpravy	pamätná izba, dom	áno
Čítareň Lajosa Grendela	Žižkova 18, Bratislava	2020	menšie úpravy	spoločenskovedná	nie

Názov expozície	Adresa	Rok	Úpravy	Druh	Katalóg
Jedlo, sny, nápoje... Všedné dni a sviatky zo života	Žižkova 18, Bratislava	2021	menšie úpravy	spoločenskovedná	áno
Pamätná výstava Sándora Máraia	Mäsiarska 35, Košice	2019	menšie úpravy	pamätná izba, dom	áno
Kde som to vlastne, kde sú moje sny?	Ul. Madácha 1., Dolná Strehová	2014	menšie úpravy	spoločenskovedná	áno
Tradície a hodnoty - Maďari na Slovensku	Bratislava, Žižkova 18	2003	menšie úpravy	spoločenskovedná	áno
Vymenené domovy	Bratislava, Žižkova 18	2018	menšie úpravy	spoločenskovedná	áno
SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove					
Dejiny a kultúra Rusínov na Slovensku	Masarykova 20, Prešov	2013	menšie úpravy	spoločenskovedná	
SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku					
Umelecko-historická expozícia (Galéria Dezidera Millyho)	Partizánska 45 – kaštieľ, 089 01 Svidník	1983		spoločenskovedná	sprievodca po expozícii
Národopisná expozícia v prírode (múzeum v prírode)	Ul. Nad amfiteátrom, Svidník	1986		expozícia v prírode	sprievodca po expozícii
Kultúrno-historická expozícia	Centrálna 258, 089 01 Svidník	1991		spoločenskovedná	sprievodca po expozícii
SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave					
Stála expozícia židovskej kultúry na Slovensku	Židovská 17, Bratislava	1993		spoločenskovedná	
Stála expozícia SNM - MŽK-Múzea holokaustu v Seredi	Kasárenská ulica 1005, Sereď	2016		spoločenskovedná	
Tragédia slovenských Židov	Więźniów Oświęcimia 20 32-600 Oświęcim, Poľsko	od 2021		spoločenskovedná	

Výstavná činnosť

Výstavy patria k základným prezentačným aktivitám pamäťových a fondových inštitúcií, ktoré výrazne zvyšujú prítlačivosť múzea a jeho návštevnosť. Výstavy umožňujú prezentovať zbierkové predmety

múzea v nových kontextuálnych historických, politických a spoločenských súvislostiach, čo umožňuje zoznámiť verejnosť s bohatstvom, ktoré je ukryté v depozitároch múzea. Tým sa rozširuje diapazón informácií o zbierkovom fonde múzea, jeho akvizičnej činnosti, jeho profilácii a špecializácii múzea. Múzeum prostredníctvom výstav prezentuje aj svoju spoluprácu s partnerskými inštitúciami nielen na území Slovenska, ale aj v zahraničí, čím pomáha poznávať kultúrne dedičstvo iných regiónov, etník i národov

SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

V roku 2025 MKRnS zrealizovalo 5 výstav, ktoré navštívilo spolu 16 832 návštevníkov. Na realizácii výstavy Blízki a vzdialení. Výstava fotografií Clauda a Marie-José Carretovcov sa okrem jej autorov Claude Carret, Marie-José Carret spolupodieľalo aj Múzeum kultúry Rómov na Slovensku. Výstava je inštalovaná vo výstavných priestoroch sídelnej budovy SNM na Vajanského nábreží v Bratislave. K výstave vydali autori rovnomený katalóg Blízki a vzdialení/Proces at Lointains.

SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave

Výstavná činnosť múzea sa realizuje v hlavnej budove vo výstavnej sieni Marka Maruliča, kde sa v priebehu roka vystrieda 4 – 8 výstav. Okrem toho, menšie výstavy sú inštalované vo vstupných priestoroch múzea.

Okrem výstavnej činnosti organizovanej múzeom, či už ide o prevzaté výstavy alebo vlastné, múzeum prepožičiava priestory aj iným subjektom, ako napr. výstavy Zbierkočila 25 alebo Výstava prác žiakov ZUŠ. Múzeum nemá v rozpočte prostriedky na tvorbu vlastných výstav, preto je múzeum odkázané realizovať výstavy v spolupráci s inými organizáciami. Aj vlastná výstava Piesňou a tancom uchované, musela byť financovaná v spolupráci s Chorvátskym kultúrnym zväzom na Slovensku.

SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave

Významnými podujatiami múzea v roku 2025 boli slávnostná akadémia a otvorenie výstavy s názvom Jókai jubileje – Kult Móra Jókaiho v maďarskej kultúre na Slovensku (1918 – 2025).

Roku 2025 bol rokom osláv 200. výročie narodenia Móra Jókaiho – jednej z najvýznamnejších osobností maďarskej literatúry. Pri tejto príležitosti prostredníctvom kultúrno-historickej výstavy boli prezentované dôležitejšie momenty Jókaiho kultu v živote maďarskej menšiny na Slovensku. Pred otvorením výstavy sa uskutočnila Slávnostná akadémia, v rámci ktorej sme si formou prednášok uctili pamiatku spisovateľa a pripomenuli jeho bohaté celoživotné dielo. Podujatia sa uskutočnili v spolupráci s Inštitútom Liszta – Maďarské kultúrne centrum Bratislava a v rámci série programov Viac ako sused.

Putovná dvojazyčná výstava o živote a tvorbe I. Madácha bola predstavená na Prešovskej Univerzite.

Pre návštevníkov bola do 23. marca 2025 sprístupnená výstava CsaládFÁK – RodoSTROMY, ktorá predstavila výtvarné diela Józsefa Nagya (výstavná sieň SNM – MKMS v Bratislave).

V Košiciach vo vstupnej hale Pamätnej výstavy S. Máraia, na Mäsiarskej ulici bola v apríli 2024 otvorená výstava z divadelných plagátov spisovateľa S. Máraia, ktorá je naďalej súčasťou pamätnej výstavy.

Každoročne sa v spolupráci so Zväzom maďarských pedagógov na Slovensku v priestoroch múzea uskutočňuje výstava a odovzdávanie cien Celoslovenskej výtvarnej súťaže Karola Harmosa.

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

16. 1. 2025 bola vernisážou otvorená výstava Chodník k rodnému domu, venovanú tvorbe Andreja Smoláka. Kurátorkou výstavy, ktorá trvala do 28.2.2025, bola PaedDr. Mgr. Anna Simková. Obrazové diela realizované rôznymi výtvarnými technikami sú poňaté vlastným štýlom autora s dominantným vyobrazením ženy a jej krásy v portrétovom a figurálnom stvárnení. Vo svojej tvorbe sa Andrej Smolák pohybuje v rovine snov, ale i v každodennom živote človeka. Hoci jeho obrazy majú základ v reálnom motíve, zároveň sa oslobodzuje od opisu a diváka vtáhuje do imaginárneho sveta poézie. Charakteristickým znakom jeho diel je empiria zážitku a práve tým nadväzuje na odkaz klasikov a zároveň sa od nich oslobodzuje, hoci sa opiera o dokonale zvládnutú reálnu kresbu. Tým získava jeho výtvarný prejav na dramatickosti, ktorá je niekedy obohatená spojením s odkazom na surrealistov.

13. 3. 2025 sa uskutočnila vo výstavných priestoroch vernisáž výstavy AKVARELY, autorky Svetlany Sterankovej, rodáčky z Bardejova. Návštevníkom múzea bol ponúknutý prierez jej doterajšej tvorby výberom 80 obrazov, vytvorených technikou akvarelovej maľby počas 10-tich rokov. Kurátorom výstavy bol Mgr. Peter Markovič.

25. 4. 2025 sa uskutočnila výstava s názvom MEDZI, ktorej bol poskytnutý priestor na prezentáciu žiakom Školy umeleckého priemyslu v Prešove. Návštevníkom múzea predstavili svoje diela v odboroch – reklamná tvorba, grafický a priestorový dizajn, propagačné výtvarníctvo, grafický dizajn, dizajn interiéru, dizajn exteriéru, fotografický dizajn a odevný dizajn žiaci 1. – 4. ročníkov. Kurátorkou výstavy, ktorá trvala do 23. mája 2025 bola PaedDr. Mgr. Anna Simková.

05. 6. 2025 bola sprístupnená etnografická výstava Kolobeh duše – z duchovnej kultúry Rusínov – od narodenia po smrť. Jej autorom je etnograf SNM – Múzea rusínskej kultúry v Prešove Mgr. Timotej Fedor. Absolvent Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Výstava prináša pohľad na tradičné predstavy rusínskeho obyvateľstva na liminárne obrady, ktoré tvorili dôležitú, ba až neoddeliteľnú súčasť života každej duše. Kolobeh však nenaznačuje, že každá duša sa na svet vracia, ale to, že každá duša prechádza rovnakou skúsenosťou. Späťosť s prírodou a pretrvávajúca agrárna kultúra potvrdzovala cyklickosť fungovania sveta, čo sa prejavilo v predstavách človeka o zrode, spojení a zániku – neoddeliteľných prejavoch nášho života – duše.

16. 10. 2025 bola otvorená výstava MICHAL SIRIK – OBRAZY venovaná 100-ročnici narodenia tohto významného rusínskeho inštitného maliara, rodáka zo Sterkoviec v okrese Medzilaborce.

04.12.2025 sa uskutočnilo otvorenie výstavy obrazov od Márie Cingelovej s názvom PORTRÉTY.

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Z drevenej truhlice - etnografická výstava zameraná na drevené truhlice a ornamentiku.

55. Okresná chovateľská prehliadka trofejí (I. Vasilenkova) inštalácia výtvarných prác k 55. Okresnej chovateľskej prehliadke trofejí.

KRASLICE 2025 – 24. ročník obľúbenej výstavy ľudového majstrovstva v krasličiarstve.

Grafické sympóziu 2024 – vernisáž výstavy pri príležitosti NMaG 2025.

Posolstvo harmónie – výstava umeleckých diel A. Slavhorodskej, M. Dovhaňa a J. Tkačika pri príležitosti 71. slávností rusínsko-ukrajinskej kultúry.

V priebehu roka múzeum zapožičalo zbierkové predmety na prezentačnú činnosť iným kultúrnym inštitúciám napr. pre SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove za účelom výstavy Kolobeh duše požičaných 16 ks zbierkových predmetov a do zahraničia pre Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie /Poľsko/ požičaných 9 ks zbierkových predmetov na výstavu Forms of Presence. Art of Lemkos/Carpatho-Rusyns.

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

Výstavná činnosť SNM – MŽK v Bratislave:

Okrem vlastných priestorov predstavilo SNM – MŽK v roku 2025 svoje výstavné projekty aj v zahraničí. Projekt Ženy – príbehy žien, ktoré ovplyvnili svet bol predstavený v priestoroch Veľvyslanectva SR Londýne, v priestoroch štátneho zastupiteľstva federálneho dištriktu hlavného mesta Brazílie a v Židovskom múzeu v Ríme a Výstava Futbal pod hákovým krížom – Príbeh Leopolda "Jima" Šťastného bol v rozšírenej forme predstavený v Innsbrucku. Výstava Imi Lichtenfeld - Krav maga a jej tvorca bola prezentovaná v Banskej Bystrici.

V SNM – MŽK – MHS otvorili v roku 2025 dve výstavy:

Vlastná výstava autora Martina Korčoka, Svedectvá preživších bola otvorená v januári 2025 pri príležitosti Medzinárodného dňa pamiatky obetí holokaustu.

Výstavu Munkovci: Cesta lásky a utrpenia sme otvorili 8. septembra. Výstava sa venuje kresťansko-židovskej rodine, ktorá bola v roku 1944 internovaná v Koncentračnom tábore v Seredi a v roku 1945 deportovaná do rôznych táborov na území Nemecka, kde všetci zahynuli. K výstave bola poskytovaná aj samostatnú prednášku pre školy s názvom Príbeh rodiny Munkovcov.

Výstavná činnosť – národnostné múzeá SNM

Názov výstavy	Autori	Miesto inštalácie	Trvanie (od - do)	Pôvodnosť	Odbor	Plocha (m ²)	Katalóg
SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Čechov na Slovensku							
Tatranský sen Otakara Štáfla	H. Zelinová	MKČnS	22.11. 2024 - 28.8.2025	vlastná	spoločensko vedná	30	
SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Rómov na Slovensku							
Hín amen muzeum! Máme múzeum!	A. Daneková	EM	11.10. 2024 - 30.9.2025	vlastná	spoločensko vedná	180	
Galéria rómskych osobností	PhDr. Hana Zelinová, PhDr. Arne Mann, CSc.	výstavné priestory Staromestskej knižnice v Bratislave, pobočka Záhrebská ul. č. 8	7.5. – 25.5. 2025	vlastná	spoločensko vedná	50	

Názov výstavy	Autori	Miesto inštalácie	Trvanie (od - do)	Pôvodnosť	Odbor	Plocha (m²)	Katalóg
Rómovia na Slovensku a II. svetová vojna	A. Daneková	MKRnS	2.8. - 21.8. 2025	vlastná	spoločensko vedná	30	
Šarlota Bottová „Herecké duše. Rómski umelci v portrétoch	A. Daneková	MKRnS	14.9. - 37.10. 2025	prevzatá	spoločensko vedná	30	
SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku, Bratislava							
Stari Božić	Terézia Németh Šramková	SNM-MKCHS, Bratislava	4.12.2024 - 17.1.2025	prevzatá	spoločensko vedná		nie
# SLOVO # JAZYK # KNIHA	Bibiana-medzinárodný dom umenia pre deti	SNM-MKCHS, Bratislava	28.1.2025 - 30.4.2025	prevzatá	spoločensko vedná		nie
ZBIERKOFILA 25	KFF 51 - 60 Sandberg	SNM-MKCHS, Bratislava	9.5.2025 - 21.5.2025	v spolupráci	spoločensko vedná		nie
Výstava prác žiakov ZUŠ	ZUŠ-Istrijská, Devínska Nová Ves	SNM-MKCHS, Bratislava	3.6.2025 - 17.6.2025	v spolupráci	spoločensko vedná		nie
Piesňou a tancom uchované	SNM-MKCHS, CHKZS	SNM-MKCHS, Bratislava	20.6.2025-30.9.2025	vlastná	spoločensko vedná		nie
Fotofórum 2025	SNM-MKCHS, Istracentrum, centrum pre voľný čas a kultúrne zariadenie	SNM-MKCHS, Bratislava	7.11.2025-30.11. 2025	spolupráca na výstave	spoločensko vedná		nie
Stari Božić	Terézia Németh Šramková	SNM-MKCHS, Bratislava	2.12.2025-30.1.2026	prevzatá	spoločensko vedná		nie
SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov, Bratislava							
Premeny Zuckermadla	Fiľo, Pöss, Šilberský	Bratislava, MKKN	1.1.2024 - trvá	vlastná	spoločensko vedná		áno
Sídla na Slovensku obývané Nemcami na	Klein	Bratislava, MKKN	19.12. 2024 – 14.5.2025	repríza	spoločensko vedná		áno

Názov výstavy	Autori	Miesto inštalácie	Trvanie (od - do)	Pôvodnosť	Odbor	Plocha (m²)	Katalóg
vojenských mapách 18. storočia							
Tradičný odev karpatských Nemcov	Fiľo, Paulinyová	Bratislava, MKKN	17.5.- 8.9. 2025	repríza	spoločensko vedná		áno
Tragédia karpatských Nemcov na Švédskych valoch pri Přerove	Pöss, Fiľo	Kežmarok	20.6.-31.8. 2025	vlastná	spoločensko vedná		áno
Bratislavská Kalvária	Paulinyova	Bratislava, MKKN	1.10.- 15.12. 2025	v spolupráci	spoločensko vedná		nie
Sedmohradsko v obrazoch a histórii	Fiľo, Paulinyová	Bratislava, MKKN	17.12. 2025 - trvá	v spolupráci	spoločensko vedná		nie
SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku, Bratislava							
Putovná výstava, Madách 200	Réka Szabó Zoltán Szász, Mihály Praznovszky	Dolná Strehová	10.01.- 31.12. 2025	vlastná	spoločensko vedná	60	nie
Plagáty divadelných hier S. Máraia	Anna Otvos, Noémi Rác	Košice	10.01.- 31.12. 2025	vlastná	spoločensko vedná	60	nie
CsaládFák/RodoSTR OMY	Gabriella Klaučová	Bratislava, Žižkova 18	10.01.-23.03. 2025	v spolupráci	spoločensko vedná	100	nie
Jókai jubiluje	Réka Szabó, Zsófia Nagy	Bratislava, Žižkova 18	11.06.- 31.12. 2025	vlastná	spoločensko vedná	100	nie
SNM – Múzeum rusínskej kultúry, Prešov							
Chodník k rodnému domu- výstava obrazov Andreja Smoláka	PaedDr. Mgr. Anna Simková,	Výstavné miestnosti č.1 - č.6, prízemie vpravo	16.01.- 28.02. 2025	vlastná	spoločensko vedná	171,79	nie
Akvarely – výstava obrazov Svetlany Sterankovej	PaedDr. Mgr. Anna Simková,	Výstavné miestnosti č.1 - č.6, prízemie vpravo	13.03.- 11.04. 2025	vlastná	spoločensko vedná	171,79	nie
Medzi – výstava prác žiakov ŠUP v Prešove	PaedDr. Mgr. Anna Simková,	Výstavné miestnosti č.1 - č.6, prízemie vpravo	25.04.- 23.05. 2025	vlastná	spoločensko vedná	171,79	nie

Názov výstavy	Autori	Miesto inštalácie	Trvanie (od - do)	Pôvodnosť	Odbor	Plocha (m ²)	Katalóg
Kolobeh duše – etnografická výstava o rodinnej obradovosti Rusínov od narodenia po smrť	Mgr. Timotej Fedor	Výstavné miestnosti č.1 - č.6, prízemie vpravo	05.06. - 10.10. 2025	vlastná	spoločensko vedná	171,79	nie
Michal Sirik - OBRAZY	PaedDr. Mgr. Anna Simková,	Výstavné miestnosti č.1 - č.6, prízemie vpravo	16.10. - 30.11. 2025	vlastná	spoločensko vedná	171,79	nie
Mária Cingelová - PORTRÉTY	PaedDr. Mgr. Anna Simková,	Výstavné miestnosti č.1 - č.6, prízemie vpravo	04.12. 2025 - 31.1.2026	vlastná	spoločensko vedná	171,79	nie
SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry, Svidník							
Z drevenej truhlice	Vasilenková	výstavná sieň	5.12.2024-10.3.2025	vlastná	spoločensko vedná	170	nie
55. Okresná chovateľská prehliadka trofejí	Obvodná poľovnícka komora Svidník	výstavná sieň	18.3.-23.3.2025	v spolupráci	prírodovedná	170	áno
KRASLICE 2025	Božíková	výstavná sieň	31.3.-14.5.2025	vlastná	spoločensko vedná	170	nie
Grafické sympóziu 2024	Olijár	výstavná sieň	17.5.-8.6.2025	v spolupráci	spoločensko vedná	170	nie
Posolstvo harmónie	Džoganík	výstavná sieň	20.6.-14.9.2025	v spolupráci	spoločensko vedná	170	nie
Duša v duši	Vasilenková	vozáreň v skanzene	28.8.-15.9.2025	v spolupráci	spoločensko vedná	123	nie
12. medzinárodné bienále umeleckej ľanovej tkaniny Z krosna do Krosna	Božíková	výstavná sieň	25.9.-31.10. 2025	dovezená zo zahraničia	spoločensko vedná	170	nie
Svet remesiel	Vasilenková	vstupný objekt skanzenu	14.9.-5.12.2025	vlastná	spoločensko vedná	123	nie
Duchovno a poslanie duchovenstva na severovýchode Slovenska	Čičvara	výstavná sieň	18.11.-28.2.2026	vlastná	spoločensko vedná	170	nie
SNM – Múzeum židovskej kultúry, Bratislava							
Košer - známy vs. neznámy	Poláková	SNM - MŽK v Bratislave	október 2021 - trvá	vlastná	spoločensko vedná	19	nie

Názov výstavy	Autori	Miesto inštalácie	Trvanie (od - do)	Pôvodnosť	Odbor	Plocha (m ²)	Katalóg
Od hlavy po päty odetí v zákone	Poláková	SNM - MŽK v Bratislave	júl 2024 - trvá	vlastná	spoločensko vedná	50	nie
Neobyčajný Joe	Martin Mozer	SNM - MŽK v Bratislave	november 2024 – august 2025	prevzatá	spoločensko vedná	15	nie
Preßburger Klezmer Band – 30 rokov slovenskej legendy klezmer a worldmusic	Samo Alexander, Vaněk	SNM - MŽK v Bratislave	jún 2025 - trvá	vlastná	spoločensko vedná	31	nie
Svedectvá preživších	Korčok	SNM - MŽK - Múzeum holokaustu v Seredi	január 2025 - trvá	vlastná	spoločensko vedná	178	nie
Výstava grafík Skutky stvorenia	Valerian Trabalka (autor diel)	SNM - MŽK v Bratislave	august 2025 - trvá	prevzatá	spoločensko vedná	22	nie
Výstava Munkovci: Cesta lásky a utrpenia. Príbeh rodiny Munkovcov.		SNM - MŽK - Múzeum holokaustu v Seredi	september 2025 - január 2026	prevzatá	spoločensko vedná	178	nie

Edičná činnosť

Edičnou činnosťou sprostredkúva Slovenské národné múzeum informácie o expozíciách, výstavách, o aktivitách múzea pre verejnosť a o iných kultúrnych podujatiach. Ročne vydá niekoľko stoviek plagátov, letákov či brožúr propagujúcich expozície, výstavy, výchovno-vzdelávacie, kultúrno-spoločenské aktivity a ďalšie aktivity múzea. Tieto sú dopĺňané rôznymi skladačkami a katalógmi (do 15 strán).

Obsahovo rozsiahlejšími edičnými titulmi, ktoré posúvajú informácie získané odborným spracovaním informačného potenciálu zbierkových predmetov, sú zborníky, monografie, väčšie katalógy k výstavám a sprievodcovia po stálych expozíciách múzea. Samostatné tituly (fontés, monografie, veľké katalógy k výstavám) a vedecké štúdie v periodických aj neperiodických zborníkoch, ktoré sú výsledkom vedeckovýskumnej činnosti kurátorov múzea a iných odborných zamestnancov, často prinášajú nové pohľady a nové poznatky na skúmanú problematiku.

Popri tlačených edičných tituloch SNM čoraz viac využíva na sprístupňovanie informácií o činnosti múzea aj elektronické médiá vrátane elektronicky vydávaných zborníkov z odborných a vedeckých konferencií a seminárov. Elektronické médiá a sociálne siete slúžia na vydávanie aktuálnych informácií

o otvorení výstav, expozícií, o prednáškach, koncertoch či sprievodných aktivitách k výstavám, ako sú napr. komentované kurátorské prehliadky.

SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave sa v spolupráci s karpatskonemeckými združeniami podieľalo na vydaní katalógu k výstave: Ondrej Pöss: 80 rokov. Tragédia karpatských Nemcov na Švédskych valoch pri Prerove. Košice, KNS, 2025, 60 strán, a na dotlači publikácie Dokumentácia pomníkov a pamätných tabúl karpatských Nemcov, Košice, 2025, 556 strán.

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove vydalo sprievodcu Z dejín Rusínov – sprievodca výstavou v slovenskej a rusínskej mutácii ako e-book.

Kultúrno-vzdelávacia činnosť a iná prezentačná činnosť

Integrálnou súčasťou prezentačných aktivít všetkých špecializovaných múzeí SNM sú kultúrno-vzdelávacie aktivity. Mnohé z týchto aktivít si získali popularitu verejnosti a majú nadregionálny charakter, napr. burzy starožitností na hrade Červený Kameň, Národopisné leto v Múzeu slovenskej dediny v Martine, kde sú cieľovou skupinou rodiny s deťmi. Centrum múzejnej komunikácie aj v roku 2025 koordinovalo aktivity pamäťových a fondových inštitúcií počas Noci múzeí a galérií. Bolo hlavným koordinátorom pre Bratislavu a Bratislavský samosprávny kraj. V rámci Slovenska úzko spolupracovalo pri príprave Noci múzeí a galérií so Zväzom múzeí na Slovensku. Popri bohatej prednáškovej činnosti pre všetky vekové kategórie venujú múzejní pedagógovia a kurátori špecializovaných múzeí SNM zvýšenú pozornosť práci so školami.

Slovenské národné múzeum v rámci kultúrno-vzdelávacej činnosti a inej prezentačnej činnosti v roku 2025 ponúklo spolu s lektorátmi celkovo 8 838 podujatí pre 196 373 návštevníkov, z toho 2 592 zaujímavých podujatí pre 163 352 návštevníkov.

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku sa v roku 2025 zaradilo medzi nominantov na prestížne ocenenie ŽIVA AWARDS 2025, ktoré udeľuje Fórum slovanských kultúr. Prezentácie nominovaných múzeí a záverečný ceremoniál sa konali od 8. do 11. októbra 2025 v Múzeu Hercegoviny v meste Trebinje (Bosna a Hercegovina). Múzeum ukrajinskej kultúry malo tú česť celú sériu prezentácií nominovaných múzeí na konferencii v Trebinje otvoriť. Spolu bolo nominovaných 32 múzeí z Poľska, Česka, Slovenska, Bulharska, Slovinska, Chorvátska, Bosny a Hercegoviny, Srbska, Severného Macedónska, Čiernej Hory, Maďarska, Talianska a USA.

V apríli 2025 navštívili SNM – MUK členovia medzinárodnej poroty Dobrila Vlahović (Čierna Hora) – generálna riaditeľka pre kultúrne dedičstvo Ministerstva kultúry a médií a Robert Zydel (Poľsko) – riaditeľ Múzea čokolády a čokoládovne E. Wedel. (napr. Dobrila Vlahović z Čiernej Hory), aby osobne posúdili jeho kvality a prínos k uchovávaniu slovanského dedičstva. Na účely súťaže múzeum pripravilo

špeciálne video v spolupráci so Súkromnou školou umeleckého priemyslu vo Svidníku, ktorého cieľom bolo komplexne zachytiť identitu a činnosť inštitúcie.

Hoci SNM – MUK v silnej medzinárodnej konkurencii (zvítazilo Chorvátske prírodovedné múzeum v Záhrebe) nezískalo hlavnú cenu, samotná nominácia a prezentácia predstavovali významný úspech na poli európskeho múzejníctva.

SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Čechov na Slovensku

V roku 2025 múzeum realizovalo a podieľalo sa na organizovaní kultúrnych aktivít a neformálnych vzdelávacích podujatí v oblasti kultúrneho dedičstva českej národnostnej menšiny, ktorými prispelo k posilneniu povedomia príslušnosti k tejto národnostnej menšine a k prezentácii hodnôt českého kultúrneho dedičstva majorite.

V oblasti prezentačných aktivít múzeum spolupracuje s viacerými občianskymi združeniami (OZ Združenie turčianskych muzikantov, OZ Pivnica, Český spolok v Martine. Kultúrne podujatia Odkazy VI. – koncerty venované Vladimírovi Dedečkovi, Olge Krýslovej, Josefovi Maria Soukupovi, Jan Úlehlovi a koncert Klasika na scéne venovaný 80. výročiu 2. svetovej vojny.

V rámci mesiaca českej kultúry bol realizovaný koncert Ambroš Duo Prague. Múzeum sa podieľalo na moderovaní besedy 60 rokov Múzea Andreja Kmeťa s odbornými pracovníkmi múzea a úspešne realizovalo programové zabezpečenie podujatia Noc múzeí a galérií.

Počas roka poskytovalo komentované prehliadky k výstave Tatranský sen Otakara Štáfla,

Prednáška Podiel Alice Masarykovej na budovaní Štefánikovho ústavu bola realizovaná v rámci podujatia Týždeň architektúry, LFUK – Štefánikov ústav na Štefánikovom ústave.

Účasť Fórum Topoľčianky – diskusné sympóziu pod záštitou Ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Juraja Blanára a ministra zahraničných vecí Českej republiky Jana Lipavského.

Kultúrno-vzdelávacie podujatia	Počet podujatí	Počet návštevníkov	z toho neplatiacich
Vzdelávacie programy	2	40	0
Lektoráty	46	274	45
Prednášky a besedy	2	90	90
Kultúrne podujatia	7	587	587
Špecializované akcie	1	96	31
Spolu	58	1 087	753

SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

V roku 2025 boli realizované najmä vzdelávacie programy zamerané na lokálne dejiny a kultúru Rómov vo vybraných regiónoch Slovenska. Tvorivé dielne boli zamerané na tradičné kultúrne aspekty, najmä kultúru odievania a výrobu šperkov, inšpirovaných šperkami olašských Rómov.

V roku 2025 sa konal už 21. ročník kultúrneho podujatia „Te prindžaras amen/Spoznajme sa“. Každý ročník je tematicky zameraný a prezentuje sa na ňom najmä živá kultúra a súčasné aktivity rôznych rómskych záujmových združení a jednotlivcov, pôsobiach v oblasti kultúry na Slovensku aj v zahraničí.

Kultúrno-vzdelávacie podujatia	Počet podujatí	Počet návštevníkov	z toho neplatiacich
Vzdelávacie programy	6	1 002	965
Lektoráty	554	2 848	2 848
Prednášky a besedy	2	248	248
Kultúrne podujatia	1	29	
Spolu	563	4 127	4061

SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave

Z dôvodu finančnej a personálnej situácie múzea v tomto roku neboli realizované nové ani tradičné vzdelávacie programy pre deti a letný detský program.

Medzi iné podujatia je zahrnuté podujatie Noc múzeí a galérií a vernisáž výstavy Piesňou a tancom uchované, ktorú priamo organizovali.

Kultúrno-vzdelávacie podujatia	Počet podujatí	Počet návštevníkov	z toho neplatiacich
Iné podujatia	2	145	114
Spolu	2	145	114

SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave

Významnými podujatiami múzea v roku 2025 boli slávnostná akadémia a otvorenie výstavy Jókai jubilej – Kult Móra Jókaiho v maďarskej kultúre na Slovensku (1918 – 2025).

V roku 2025 si pripomenuli 200. výročie narodenia Móra Jókaiho – jednej z najvýznamnejších osobností maďarskej literatúry. Podujatia sa uskutočnili v spolupráci s Inštitútom Liszta – Maďarské kultúrne centrum Bratislava a v rámci série programov Viac ako sused.

V spolupráci s Inštitútom Liszta – Maďarské kultúrne centrum Bratislava sa v januári usporiadalo podujatie Deň maďarskej kultúry, ktorého súčasťou bola publikácia Tibora Mészárosa: Život Máraia I. – II. – Monografia Odysea 20. storočia. Kniha získala ocenenie Najlepšia kniha roka 2024 od Literárneho oddelenia Maďarskej akadémie umení v Budapešti (MMA).

V Pamätnom dome Kálmána Mikszátha v Sklabinej sa 16. januára 2025 pri príležitosti 178. výročia narodenia Kálmána Mikszátha uskutočnila spomienková slávnosť, v rámci ktorej sa konala prezentácia knihy Mihálya Praznovszkého s názvom: Novohradský lexikon – Mikszáth /Nógrádi Mikszáth-lexikon (lexikon o Mikszáthových priateľov, o jeho obľúbených miestach a dobrodružstiev v Novohrade ako aj mimo župy).

V Kaštieli I. Madácha v Dolnej Strehovej sa dňa 26. marca 2025 uskutočnilo podujatie s názvom Kult a pamäť. Cieľom podujatia bola prezentácia dokumentov a predmetov pochádzajúcich z dedičstva rodiny I. Madácha.

V spolupráci s kultúrnou organizáciou Csemadok – Mestský výbor Košice sa dňa 11.4.2025 konala spomienková slávnosť pri soche Sándora Máraia v Košiciach a v Pamätnej výstave S. Máraia slávnostné odhalenie sadrovej modely busty Sándora Máraia. V podvečer s názvom: Večer Sándora Máraiho sa uskutočnilo divadelné predstavenie Život, víno, humor v podaní hosťujúceho herca Istvána Hirtlinga (Maďarsko).

V máji sa konala prezentácia publikácie László Tótha: Időző/Zotrúvajúci – výber z básní 1968 – 2024 pri príležitosti 70.výročia narodenia spisovateľa.

V rámci podujatia Noc múzeí a galérií v Bratislave bola prezentovaná publikácia: Slovensko – Obrazová encyklopédia pamiatok historického horného Uhorska.

V rámci Literárneho dňa I. Madácha v Dolnej Strehovej pri príležitosti 150. výročie úmrtia Erzsébet Fráter, manželky I. Madácha sa uskutočnilo sadenie stromov v historickom parku pri kaštieli a kladenie vencov. V októbri sa konalo aj ďalšie naše podujatie – prezentácia publikácie s názvom Tözsér 90.

Kultúrno-vzdelávacie podujatia	Počet podujatí	Počet návštevníkov	z toho neplatiacich
Vzdelávacie programy	18	589	137
Lektoráty	129	4 549	130
Prednášky a besedy	7	236	102
Kultúrne podujatia	22	1 513	1 513
Špecializované akcie	11	2 104	2 066
Iné podujatia	5	452	436
Spolu	192	9 443	4 384

SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave

Kultúrno-vzdelávacie podujatia	Počet podujatí	Počet návštevníkov	z toho neplatiacich
Vzdelávacie programy	19	464	
Lektoráty	26	441	
Prednášky a besedy	1	26	
Kultúrne podujatia	3	92	
Špecializované akcie	1	897	
Iné podujatia	1	1 200	
Spolu	51	3 120	

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

Začiatok roka 2025 bol zahájený Novoročným koncertom (podľa juliánskeho kalendára) vystúpením speváckeho zoskupenia Inovské trio.

06. 02. 2025 sa uskutočnila prednáška "Ako ďalej rusínsky jazyk" pri príležitosti 30. výročia kodifikácie rusínskeho jazyka na Slovensku. Kodifikácia bola prijatá 27. 1. 1995 v Bratislave, bola významnou udalosťou pre Rusínov, pretože sa otvorili možnosti vyučovania rusínskeho jazyka, jeho používania v spisovnej forme v rôznych spoločenských sférach, v kultúre, umení, masmédiách či ako základ používania pri liturgických obradoch.

Ďalšími diskutovanými témami boli – Rusínsky jazyk na internetových prekladačoch, Rusínsky jazyk a umelá inteligencia, Rusínsky jazyk ako úradný jazyk v SR.

06. 3. 2025 sa uskutočnil Rusínsky knižný festival, na ktorom sa návštevníci zoznámili s literárnymi novinkami rusínskych autorov.

07. 5. 2025 sa uskutočnilo prednáškové popoludnie spojené s besedou o druhej svetovej vojne a nepoznaných či zabudnutých osudoch rusínskych osobností v nej. Patril k nim aj podkarpatský Rusín Pavel Cibere, politik, diplomat, právnik a učiteľ, člen exilovej vlády Československa v Londýne.

V rámci celoeurópskeho podujatia Noc múzeí a galérií bol pre návštevníkov pripravený pestrý program – prehliadka aktuálnej dočasnej výstavy – MEDZI, na ktorej prezentovali svoje práce žiaci Školy umeleckého priemyslu v Prešove v odboroch – reklamná tvorba, grafický a priestorový dizajn, propagačné výtvarníctvo, dizajn interiéru a exteriéru, fotografický dizajn a odevný dizajn.

Pre najmenších to boli dva tvorivé ateliéry - výtvarný workshop a výroba hračiek zo šúpolia pod názvom Šikovné ručičky.

Rok 2025 bol ROKOM RUSÍNSKEHO JAZYKA, ktorým sme si pripomenuli vynikajúcu rusínsku prozaičku Máriu Maľcovskú, laureátku Ceny Alexandra Duchnoviča, koncert klasickej hudby v podaní žiakov ZUŠ – DAMA v Prešove. Lákadlom pre mladých bolo vystúpenie jedinečnej rusínskej raperskej formácie CALIBRI GANG a záverom podujatia bolo vystúpenie FS–Makovica zo Svidníka. Noc múzeí a galérií 2025 v SNM – Múzeu rusínskej kultúry v Prešove bola finančne podporená mestom Prešov.

25. 6. 2025 sa uskutočnila beseda pre študentov cirkevných stredných škôl s prešovským arcibiskupom a metropolitom Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku Jonášom Maximom, rodákom z Olšavice.

26. 7. 2025 sa vo výstavných priestoroch múzea uskutočnilo stretnutie s Paulom Robertom Magocsim - americkým profesorom histórie, politológie a vedúcim katedry ukrajistiky na Univerzite v Toronte, členom Kráľovskej spoločnosti Kanady. V súčasnosti pôsobí ako čestný predseda Svetového kongresu Rusínov a je autorom mnohých kníh o histórii Rusínov. Okrem primárneho zamerania na dejiny stredovýchodnej Európy sa Magocsi venuje aj národnosti a etnickej príslušnosti vo všeobecnosti.

18.9.2025 sa uskutočnila prednáška Anton Beskyd – popredný rusínsky politik prvej polovice 20. storočia.

V rámci vzdelávacích aktivít boli realizované v dňoch 10.1.2025, 14.01.2025, 27.03.2025, 11.04.2025, 12.6.2025, 23.06.2025, 14.7.2025, 14.8.2025, 14.9.2025, 10.11.2025, 26.11.2025 tvorivé dielne pre deti z materských škôl, žiakov základných škôl, študentov stredných škôl, pre detské letné prázdninové

tábory. Tvorivých dielní sa zúčastnili nielen deti a študenti z mesta Prešov a okolia, ale aj z prešovského regiónu – z rusínskych, ale aj slovenských škôl.

Tvorivé dielne nadväzovali na výstavy, besedy k výstavám, k sviatkom a obyčajom, či tématickým besedám, napr.: Ateliér s akad. mal. Annou Gajovou k výstave Oslava fantázie pre ZUŠ, Akvarely spolu s rozborom prác pre nižšie ročníky Strednej školy umeleckého priemyslu (Anna Simková), Namaľuj si kraslicu – laborecká kraslica (Nad'a Lutášová), beseda k výstave Kolobeh duše pre letnú školu rusínskeho jazyka – Studium Carpatho-ruthenorum 2025 (Timotej Fedor), beseda s gréckokatolíckym arcibiskupom a metropolitom Jonášom Maximom (Ľuba Kráľová).

Tvorivé dielne – ateliéry boli zamerané na skúšaní si starých a novších techník, ich poznávaní, práce s rôznymi materiálmi – textil, kameň, drôt, krepový papier a pod. Cieľom bolo nielen naučiť, ale aj rozvinúť fantáziu a kreativitu detskej, žiackej a študentskej duše.

SNM – MRK bol v roku 2025 schválený projekt: Edukácia umením a kultúrnym dedičstvom s realizáciou v rokoch 2025 – 2027. Projekt zahŕňa spoluprácu so školami rôznych zameraní – MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ, návštevníkov – rodičov s deťmi formou workshopov (tvorivých dielní), besied, prednášok s umelcami, etnografmi, historikmi, kultúrnymi dejateľmi a pod. Ku každej výstave bude zrealizovaná určitá forma edukácie – beseda k výstave, tvorivé dielne, prednášky a podobne, podľa špecifik výstav. Je nutné počítať s nákupom materiálu (prípravným a realizačným materiálom) ako i realizácii prác – výstavnej činnosti z tvorivých aktivít. Do plánu sú zahrnutí i externí lektori a ich finančné odmeňovanie.

Zámerom projektu bolo sprostredkovať živú skúsenosť genia loci, svetového a národného kultúrneho dedičstva. Optimálne formovať – emocionalitu a intelekt detí, žiakov, študentov, návštevníkov tak, aby si prostredníctvom tvorivých činností a komunikácie s umením, históriou vytvárali svoj autentický spôsob bytia. Prostredníctvom našich aktivít – vzájomným prepojením tvorivého a objaviteľského princípu vytvárať predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov a znalostí tak, aby sa umenie, dejiny stali súčasťou života detí žiakov, študentov a dospelých – návštevníkov s deťmi.

Druhým schváleným projektom s finančným krytím bol na realizáciu výstavy "Kolobeh duše", ktorej autorom je etnograf múzea Mgr. Timotej Fedor. Výstava priniesla pohľad na tradičné predstavy rusínskeho obyvateľstva na liminárne obrady, ktoré tvorili dôležitú, ba až neoddeliteľnú súčasť života každej duše. Kolobeh však nenaznačuje, že každá duša sa na svet vracia, ale to, že každá duša prechádza rovnakou skúsenosťou. Späťosť s prírodou a pretrvávajúca agrárna kultúra potvrdzovala cyklickosť fungovania sveta, čo sa prejavilo v predstavách človeka o zrode, spojení a zániku – neoddeliteľných prejavoch nášho života – duše.

Kultúrno-vzdelávacie podujatia	Počet podujatí	Počet návštevníkov	z toho neplatiacich
Vzdelávacie programy	10	253	18
Lektoráty	3	154	8
Prednášky a besedy	4	135	135
Kultúrne podujatia	2	125	61
Špecializované akcie	1	78	48
Iné podujatia	1	27	27

Kultúrno-vzdelávacie podujatia	Počet podujatí	Počet návštevníkov	z toho neplatiacich
Spolu	21	772	297

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Múzeum pripravilo niekoľko kultúrno-vzdelávacích podujatí pre školskú mládež zameraných na rôzne témy: Maľujeme kraslice, Ideme do mlyna, lebo v mlyne novina..., Pradenie, ľan a konopa (I. Vasilenková, sprievodný etnografický kultúrno-vzdelávací program počas Huncútskeho dňa v múzeu v prírode), Maľujeme ornament, Písmo starých Slovanov, Ikonopisecká dielňa, Sviečky z včelieho vosku.

Tradičné podujatia múzea: Koncert kolied; A. Kralický. Marcovou cestičkou, Slávik Slovenska; Noc múzeí a galérií; Huncútsky deň v skanzene; Makovická struna; Koncert v záhrade; Divadielko v záhrade; Deň ľudových tradícií a Pirohy 2025; Chodníčkami A. Pavloviča; Šarkaniáda v skanzene; Rezidencia sv. Mikuláša; Čaro Vianoc.

Od 01. 12. 2025 Múzeum začalo s realizáciou projektu pod názvom Drevené srdce Karpát – dedičstvo a budúcnosť programu Interreg Poľsko – Slovensko. Projekt je zameraný na ochranu, propagáciu a moderný manažment drevenej architektúry Karpát prostredníctvom cezhraničnej spolupráce medzi Poľskom a Slovenskom. Aktivita zahŕňa vzdelávanie, digitalizáciu, remeselné dielne a propagáciu dedičstva, ktoré prispievajú k zachovaniu a popularizácii jedinečnej drevenej architektúry regiónu – múzea v prírode SNM – MUK vo Svidníku. Hlavným cieľom projektu je posilnenie cezhraničnej spolupráce pri ochrane, správe a propagácii drevenej architektúry Karpát v poľsko-slovenskom pohraničí.

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku spolupracuje s múzejnou inštitúciou v Rumunsku na realizácii medzinárodného projektu „Za hranicami národností. Etnografické a kultúrne podobnosti medzi Rumunmi, Ukrajincami a Slovákmi v regióne hornej Tisy“ (EtnCultSim).

Vedúcim partnerom projektu je Zakarpatské múzeum ľudovej architektúry a bývania v Užhorode (Ukrajina). Projektovými partnermi sú Župné múzeum Satu Mare (Rumunsko) a SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku (Slovenská republika).

Projekt sa zameriava na výskum a prezentáciu etnografických a kultúrnych podobností medzi Rumunmi, Ukrajincami a Slovákmi v regióne hornej Tisy. Napriek etnickej rozmanitosti tejto oblasti existuje množstvo spoločných kultúrnych prvkov, ktoré sa formovali od praveku až po súčasnosť.

Hlavnou aktivitou SNM – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku v rámci projektu je digitalizácia archívnych materiálov s kultúrno-historickou hodnotou, najmä video- a audiokaziet a fotonegátívov nachádzajúcich sa v zbierkach múzea.

V roku 2025 sa realizovalo viacero spoločných odborných aktivít v spolupráci s rumunským partnerom – Župným múzeom Satu Mare:

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku zorganizovalo dva odborné workshopy, ktoré boli zamerané na prezentáciu výsledkov výskumu a výmenu odborných skúseností medzi partnermi projektu.

Projektový tím SNM – MUK sa zároveň zúčastnil dvoch služobných pracovných ciest do Rumunska, ktoré boli spojené s výskumnými aktivitami a odbornými konzultáciami s partnermi projektu.

V rámci spolupráce sa pracovníci múzea zúčastnili aj vedeckej konferencie „Ľudová architektúra v Karpatskej oblasti“, ktorú organizovalo Župné múzeum Satu Mare v Rumunsku.

V rámci projektu bolo pre potreby realizácie výskumných, prezentačných a propagačných aktivít zakúpené technické vybavenie, najmä: notebooky na výskumné aktivity, televízor, interaktívna dotyková obrazovka, multitouch interaktívny stôl, projektor, elektrické premietacie plátno vhodné pre interiérové aj exteriérové podujatia, tlačiareň a ďalšie technické vybavenie využívané pri prezentácii výsledkov projektu.

Spolupráca medzi projektovými partnermi pokračuje najmä v oblasti prípravy odborných výstupov a prispieva k posilňovaniu cezhraničných kultúrnych a vedeckých väzieb.

Aktivity v rámci projektu sú plánované aj v roku 2026

Kultúrno-vzdelávacie podujatia	Počet podujatí	Počet návštevníkov	z toho neplatiacich
Vzdelávacie programy	12	162	25
Lektoráty	8	200	
Kultúrne podujatia	5	442	343
Špecializované akcie	4	753	471
Iné podujatia	3	1 042	85
Spolu	32	2 599	924

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave plní úlohu pomyselného strážcu hmotného a predovšetkým nehmotného kultúrneho dedičstva židovskej menšiny na Slovensku. Jeho cieľom je priblížiť jedinečnú hmotnú a duchovnú kultúru židovskej menšiny širokej verejnosti a odstrániť akési tabu, ktoré sa so židovstvom ešte stále spája. Túto úlohu sa SNM – MŽK snaží naplňať okrem zbierkotvornej a dokumentačnej činnosti predovšetkým prezentačnými a vzdelávacími aktivitami.

SNM – MŽK je jedným z tzv. menšinových múzeí, ktoré Ministerstvo kultúry SR zaradilo pod správu Slovenského národného múzea, čím vyjadrilo, že prezentácia kultúry tejto minority je v najhlbšom záujme Slovenskej republiky. Múzeum sa svojim celkovým pôsobením a aktivitami kontinuálne dlhodobo podieľa na rozvoji kultúry národnostných menšín, podpore tolerance, budovania rešpektu a medzikultúrneho a medzináboženského dialógu, ako to z jeho titulu národnostného múzea prirodzene vyplýva.

SNM – MŽK sa v priebehu svojej existencie vďaka rozširovaniu svojej zbierky, výskumnej, výstavnej a vydavateľskej činnosti postupne čoraz viac dostávalo do povedomia odbornej aj laickej verejnosti a časom sa stalo inštitúciou s celoslovenským pôsobením, ktorá je etablovaná nielen doma, ale aj v zahraničí.

Múzeum prispieva k zachovávaniu a šíreniu odkazu židovského kultúrneho dedičstva prostredníctvom organizovania vlastných vzdelávacích/kultúrno-vzdelávacích aktivít a vlastných kultúrnych podujatí, rovnako aj podporou a participáciou na iných kultúrnych podujatiach, výstavných a vzdelávacích projektoch (či už ako hostia, spoluorganizátori, sprostredkovatelia alebo ako poradný orgán).

Vo svojich aktivitách v priebehu rokov spolupracovalo s jednotlivými ministerstvami a veľvyslanectvami, židovskými obcami, Ústredným zväzom židovských náboženských obcí, občianskymi združeniami, neziskovými organizáciami, mestami, samosprávnymi krajmi, domácimi aj zahraničnými múzeami a kultúrnymi inštitúciami, je členom medzinárodných kultúrnych organizácií (AEJM – Asociácia európskych židovských múzeí) a jeho zamestnanci a zamestnankyne sú členmi medzinárodných pamäťových organizácií (IHRA – Medzinárodná aliancia pre pripomínanie holokaustu).

Od svojho vzniku SNM – MŽK organizuje vernisáže, predstavenia kníh či koncerty v rámci rozličných spomienkových udalostí. Posledné roky sa však snaží aj o vybudovanie živého a otvoreného múzea, ktoré otvára brány najpestrejšej škále návštevníckej verejnosti. V súvislosti s napĺňaním tejto vízie múzeum posledné roky rozšírilo svoj „repertoár“ v rámci usporadúvania kultúrnych podujatí. Okrem vernisáží, uvádzaní kníh či spomienkových koncertov pravidelne vo svojich priestoroch organizuje komorné divadelné vystúpenia, koncerty moderných klezmerových hudobných zoskupení, či vystúpenia rôznych súčasných muzikantov a spevákov židovských piesní. Tieto akcie múzeum usporadúva predovšetkým v rámci tzv. kultúrneho leta v SNM – MŽK (od roku 2021).

V rámci kultúrnych podujatí malí návštevníci možnosť zúčastniť sa napríklad koncertov kapely Mojše Band, Pressburger Klezmer Band, Ostrava Klezmer Band, hudobného vystúpenia klaviristky a speváčky world-music Karin Sarkisjan a huslistu Ľuba Šama, divadelného predstavenia monodrámy Cigánsky boxer, detského divadelného vystúpenia Tajuplné stretnutie s rabínom, hudobno-tanečnej chanukovej zábavy, či jedinečného spojenia hudobného a kulinárskeho zážitku Hudba na tanieri v podobe koncertu židovských piesní a ochutnávky tradičného židovského jedla.

SNM – MŽK sa každoročne zapája aj do osláv Európskeho dňa židovskej kultúry s rôznorodým programom pre návštevníkov a od roku 2021 aktívne aj na Festivale židovskej kultúry v Novom Meste nad Váhom, účastné bolo na bratislavskom minifestivale židovskej kultúry Mlieko&Med, zapojené bolo aj do osláv festivalu Shalom Chaverim a vzdelávacích aktivít festivalu Mazel Tov (výstavy, koncerty, workshopy).

Dcérska pobočka SNM – MŽK Múzeum holokaustu v Seredi od svojho otvorenia v januári 2016 pôsobí nielen ako múzeum a pamätník, ale aj vzdelávacie stredisko v oblasti holokaustu a ľudských práv. Každoročne usporadúva výchovno-vzdelávacie podujatia, vzdelávacie programy, semináre a školenia zamerané na oboznamovanie verejnosti s dopadom holokaustu na život Židov, ale aj celospoločenskú situáciu na území Slovenska.

Prehľad kultúrnych podujatí a neformálno-vzdelávacích aktivít za rok 2025 (za SNM – MŽK aj SNM – MŽK – MHS):

1. Predstavenie knihy Politika a komunita (Peter Salner a Ivica Štelmachovič Bumová)
2. Neobyčajný Joe – premietanie dokumentárneho filmu a beseda s autorom výstavy Martinom Mózerom
Podujatie bolo súčasťou programu múzea pri príležitosti Noci múzeí a galérií 2025.
3. Koncert Knockin' on Museum's Door

4. Vernisáž výstavy Preßburger Klezmer Band – 30 rokov slovenskej legendy klezmer a worldmusic
5. Koncert Preßburger Klezmer Band
Koncert ako sprievodné podujatie k výstave Preßburger Klezmer Band – 30 rokov slovenskej legendy klezmer a worldmusic
6. Vernisáž výstavy Skutky stvorenia – Valerian Trabalka
Výstavu obsahujúcu sériu grafik akademického sochára, dizajnéra a grafika Valeriana Trabalku múzeum predstavilo pri príležitosti Európskeho dňa židovskej kultúry 2025.
7. Koncert Piesne srdca – Karin Sarkisjan
8. Vernisáž výstavy Svedectvá preživších - Pocta profesorovi Pavlovi Traubnerovi (SNM – MŽK – MHS)
9. Vernisáž výstavy Príbeh rodiny Munkovcov – Cesta lásky a utrpenia (SNM – MŽK – MHS)
10. Odhalenie pamätnej tabule Dr. Ladislavovi Lipscherovi (SNM – MŽK – MHS)

SNM – MŽK sa každoročne zapája do osláv Európskeho dňa židovskej kultúry s rôznorodým programom pre návštevníkov. Tento rok v rámci osláv tohto dňa predstavilo vyššie uvedenú sériu grafik Valeriana Trabalku Skutky stvorenia a taktiež zorganizovalo vyššie uvedený koncert Piesne srdca Karin Sarkisjan. Týmto koncertom taktiež uzatvorilo letnú sezónu v Múzeu židovskej kultúry.

Každoročne sa taktiež zapája aj do osláv Noci múzeí a galérií, s pestrým rôznorodým programom. V roku 2025 pri tejto príležitosti zorganizovalo spomínané premietanie dokumentárneho filmu Neobyčajný Joe a následne besedu s jej autorom, ďalej mali návštevníci možnosť zúčastniť sa kurátorského výkladu k výstave Od hlavy po päty odetí v zákone a pre detských návštevníkov zorganizovalo Múzejnú pátračku.

Aktívne sa múzeum zapojilo aj do osláv Festivalu židovskej kultúry Shalom v Banskej Bystrici. Múzeum pri tejto príležitosti predstavilo panelovú verziu autorskej výstavy SNM – MŽK Imi Lichtenfeld – Krav Maga a jej tvorca. Zároveň viedol riaditeľ SNM – MŽK Michal Vaněk prednášku o živote Imiho Lichtenfelda doplnenú o ukážky obranného systému Krav Maga v podaní inštruktorov z Asociácie Krav Maga Slovensko.

SNM – MŽK – Múzeum holokaustu v Seredi každoročne organizuje pietne spomienky spojené s udalosťami, ktoré v období holokaustu hlboko zasiahli do osudov Židov a Rómov na území dnešného Slovenska. Cieľom spomienkových podujatí je uctiť si pamiatku obetí a zvýšiť povedomie o dôležitosti boja proti antisemitizmu, rasizmu a xenofóbii, pričom na jednotlivých pietnych spomienkach múzeum už niekoľko rokov úzko spolupracuje s Ústredným zväzom židovských náboženských obcí v SR a Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, ako aj s mnohými ďalšími partnermi či už z kultúrneho, politického alebo diplomatického spektra.

Pri príležitosti Medzinárodného dňa pamiatky obetí holokaustu (27. január) a 80. výročia oslobodenia koncentračného tábora Auschwitz dňa 29. januára 1945, SNM – MŽK – Múzeum holokaustu v Seredi uskutočnilo vo svojich priestoroch pietne podujatie, ktorého súčasťou bolo ocenenie osobností za prínos v boji proti antisemitizmu, rasizmu a xenofóbii.

V marci 2025 si SNM – Múzeum židovskej kultúry a SNM – MŽK – Múzeum holokaustu v Seredi, tak ako každý rok, pripomínalo prvý transport židovských dievčat a mladých žien. Okrem pietneho aktu kladenia vencov na železničnej stanici v Poprade zorganizovalo Múzeum holokaustu v Seredi pri tejto príležitosti aj sériu prednášok pre študentov a študentky v Poprade a vo Svite a predstavenie výstavy Svedectvá preživších v Tatranskej galérii v Poprade.

Súčasťou spomienky bola aj návšteva Štátneho múzea Auschwitz-Birkenau, ktorej sa okrem zástupcov MŽK a MHS zúčastnili aj preživší holokaust, predstavitelia židovských obcí, predstavitelia diplomatických zborov, štátnej správy, samosprávy, pamäťových inštitúcií, univerzít, pedagógovia a žiaci, ktorí sa starajú o pamätnú tabuľu venovanú obetiam prvého transportu Židov na železničnej stanici v Poprade.

Pri príležitosti Pamätného dňa obetí holokaustu a rasového násillia (9. september) SNM – MŽK – MHS zorganizovalo pietnu spomienku, v rámci ktorej vo svojich priestoroch otvorilo výstavu Príbeh rodiny Munkovcov – Cesta lásky a utrpenia, ktorej autormi sú páter Dušan Bezák, SJ a Mgr. Peter Dvorský. Výstava je venovaná životnému príbehu židovskej rodiny, ktorej členovia konvertovali na rímskokatolícku vieru.

SNM – MŽK – MHS si tak ako každoročne aj v roku 2025 uctilo rómske obete holokaustu zorganizovaním pietneho podujatia v rámci Medzinárodného dňa pamiatky obetí genocídy Rómov (2. august).

Dňa 27. novembra odhalilo SNM – MŽK – MHS pamätnú tabuľu preživšiemu holokaust Dr. Ladislavovi Lipscherovi, ktorý sa po vojne stal významným historikom. Celý život sa venoval skúmaniu dejín Židov zo Slovenska a ich osudu v období holokaustu. Svoj bohatý archív venoval Slovenskému národnému múzeu – Múzeu židovskej kultúry a po jeho spracovaní z neho budú môcť čerpať bádatelia priamo v Múzeu holokaustu v Sereďi.

V SNM – MŽK prebieha neformálne vzdelávanie predovšetkým prostredníctvom lektorátov a rôznych vzdelávacích programov. Lektorky/múzejné pedagogičky SNM – MŽK sa zameriavajú predovšetkým na prezentáciu histórie, zvykov, sviatkov, tradícií židovských ortodoxných komunít na Slovensku, ale aj v celoeurópskom kontexte.

Najčastejšie vyhľadávanou témou zo strany pedagógov a pedagogičiek, ktorí múzeum so svojim žiactvom navštevujú, je kolobeh života židovských ortodoxných rodín. Vo svojej ponuke vzdelávacích programov sa však múzeum podrobnejšie venuje napríklad aj košer kuchyni, košer odievaniu či histórii bratislavskej židovskej štvrte. K 10. 12. 2025 viedlo 94 lektorátov alebo špecializovaných vzdelávacích programov pre školské kolektívy (od základných škôl až po vysoké školy) a ďalších 48 lektorátov pre dospelých návštevníkov.

V roku 2025 SNM – MŽK zorganizovalo v priestoroch svojej sídelnej budovy niekoľko špecializovaných prednášok.

Prvou bola prednáška Tomáša Sterna s názvom Ľudovít Štúr a jeho židovskí spolužiaci a súputníci. Účastníci prednášky mali možnosť oboznámiť sa s úplne neznámymi životnými príbehmi Ľudovíta Štúra a predstaviteľov štúrovcov s ich židovskými spolužiakmi a členmi židovskej komunity.

Pre veľký záujem sa prednáška uskutočnila v dvoch termínoch – jeden sa konal vo februári a druhý v marci. Prednáška bola súčasťou programu festivalu židovskej kultúry MAZEL TOV a zároveň sa uskutočnila v rámci podujatí organizovaných pri príležitosti Roku Ľudovíta Štúra.

V rámci festivalu MAZEL TOV sa v priestoroch SNM – MŽK uskutočnila aj ďalšia prednáška Tomáša Sterna s názvom Stratené/Nájdene/Zabudnuté, ktorá pojednávala o príbehoch významných osobností a unikátnom náleze vzácnych náhrobkov zo Staronového židovského cintorína v Bratislave.

Veľmi špecifickým podujatím bolo predstavenie expozície s výkladom zameraným na prácu s publikom v rámci historického kontextu. Toto podujatie bolo určené členom Odbornej komisie pre výchovu a vzdelávanie v múzeách pri Zväze múzeí Slovenska.

Medzi formy neformálneho vzdelávania, týkajúce sa predmetnej témy zaradíme aj výstavné projekty. V roku 2025 sa zorganizovalo v priestoroch SNM – Múzea židovskej kultúry v Bratislave a SNM – MŽK – Múzea holokaustu v Seredi niekoľko dočasných výstav:

1. Košer – známy vs. neznámy (SNM – MŽK už od roku 2021)
2. Od hlavy po päty odetí v zákone (SNM – MŽK júl 2024 – trvá)
3. Neobyčajný Joe (SNM – MŽK november 2024 – august 2025)
4. Preßburger Klezmer Band – 30 rokov slovenskej legendy klezmer a worldmusic (SNM – MŽK jún 2025 – trvá)
5. Skutky stvorenia – Valerian Trabalka (SNM – MŽK august 2025 – trvá)
6. Svedectvá preživších – Pocta profesorovi Pavlovi Traubnerovi (SNM – MŽK – MHS)
7. Príbeh rodiny Munkovcov – Cesta lásky a utrpenia (SNM – MŽK – MHS)

Významnou formou neformálneho vzdelávania v súvislosti s výstavnými projektmi sú kurátorské výklady k aktuálnym vlastným výstavám. SNM – MŽK aj v roku 2025 realizovalo niekoľko kurátorských výkladov, konkrétne k výstave Od hlavy po päty odetí v zákone.

Okrem vlastných priestorov predstavilo SNM – MŽK v roku 2025 svoje výstavné projekty aj inde. Výstava Imi Lichtenfeld – Krav Maga a jej tvorca bola predstavená v Banskej Bystrici.

Ďalej v nemeckom Innsbrucku múzeum predstavilo výstavu Futbal pod hákovým krížom – Príbeh Leopolda „Jima“ Šťastného. Výstava Ženy – príbehy žien, ktoré ovplyvnili svet bola predstavená v priestoroch Židovského múzea v Ríme, Veľvyslanectva SR v Londýne a v Paríži.

SNM – MŽK – Múzeum holokaustu v Seredi sa svojim celkovým pôsobením aktívne zasadzuje o dôležitosť menšinových tém pričom vzdelávanie o ľudských právach tvorí kľúčovú súčasť činnosti MHS. V roku 2025 múzeum zorganizovalo viacero vzdelávacích podujatí, ktoré boli zamerané na rôzne cieľové skupiny.

Múzeum predovšetkým poskytovalo vzdelávacie programy a workshopy základným, stredným a vysokým školám na Slovensku. Počas roku 2025 múzeum poskytlo celkovo 335 vzdelávacích programov, ktoré poskytli 13 507 študentom. Z toho bolo poskytnutých 22 externých prednášok a v múzeu sa realizovalo 4 workshopy.

SNM – MŽK – Múzeum holokaustu v Seredi taktiež vo svojich priestoroch zorganizovalo vzdelávacie podujatie aj pre samotných edukátorov – konkrétne odborný seminár pre učiteľov a učiteľky dejepisu, občianskej náuky, etickej a mediálnej výchovy a príbuzných humanitných odborov, ktorého zámerom bolo predovšetkým predstaviť stratégie a prístupy vo vzdelávaní o holokauste.

SNM – MŽK – MHS zorganizovalo aj špecializované odborné vzdelávanie s názvom Prevencia antisemitizmu a diskriminácie, ktoré bolo určené pre zamestnancov a zamestnankyne Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

Už niekoľko rokov Múzeum holokaustu v Seredi poskytuje vzdelávanie kadetom Akadémie ozbrojených síl Generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši, v ktorej vychovávajú a vzdelávajú budúcich dôstojníkov a dôstojníčky Ozbrojených síl SR.

Kultúrno-vzdelávacie podujatia	Počet podujatí	Počet návštevníkov	z toho neplatiacich
Vzdelávacie programy	356	13 827	0
Lektoráty	717	1 990	0
Prednášky a besedy	5	123	115
Kultúrne podujatia	6	289	198
Špecializované akcie	6	1 233	714
Spolu	1 090	17 462	1 027

Odborno-metodická, analytická a koncepcná činnosť

SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

Pracovníci MkRnS pôsobia vo viacerých odborných komisiách a záujmových profesijných združeniach (A. Daneková – Akvizičná komisia Slovenského národného múzea, Rada na ochranu nemotného kultúrneho dedičstva, Predstavenstvo Zväzu múzeí na Slovensku, Odborná komisia pre výchovu a vzdelávanie v múzeách ZMS na Slovensku). V rámci tejto činnosti sa venujú aj agende národnostných menšín a dokumentácie a prezentácie ich dejín a kultúry. Okrem toho realizujú aj odborno-metodickú činnosť na požiadanie individuálnych žiadateľov.

SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Čechov na Slovensku

Poskytlo odbornú prax poslucháčom UCM Nitra (etnológia a mimoeurópske štúdiá), konzultácie študentom stredných škôl k seminárnym prácam týkajúce sa osobnosti T.G.Masarika.

SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave

V rámci spolupráce so vzdelávacími inštitúciami múzeum v uplynulom období poskytovalo konzultačnú a metodickú pomoc študentom stredných a vysokých škôl a vytvorilo podmienky na realizáciu ich odbornej praxe. Súčasťou našich aktivít bolo aj zabezpečovanie bádateľských služieb.

SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave

Múzeum spracováva dokumenty súvisiace s osobnosťou a pozostalosťou spisovateľa Lajosa Grendela a buduje ďalej Čítareň Lajosa Grendela v SNM – MKMS.

Činnosti sú zamerané na 3 hlavné ciele: výskum, odborné spracovanie pozostalosti Lajosa Grendela; vytvorenie, zveľaďovanie a popularizácia viacjazyčnej spoločenskovednej knižnice v Čitárni Lajosa Grendela a budovanie komunity.

Múzeum ďalej úzko spolupracuje s ostatnými inštitúciami na Slovensku ako aj v zahraničí, múzeami, ktoré skúmajú a prezentujú kultúrne hodnoty maďarskej menšiny na Slovensku.

SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave

SNM – MKKN už vyše 30 rokov poskytuje občanom, študentom a výskumníkom početné konzultácie týkajúce sa najmä karpatských Nemcov či už počas ich návštevy múzea alebo písomne. Samozrejmosťou je dobrá spolupráca s nemeckým veľvyslanectvom v Bratislave ako aj Goethe-inštitútom. Od svojho

založenia úzko spolupracuje s Karpatskonemeckým krajanským spolkom (Karpatendeutsche Landsmannschaft) a jeho Karpatskonemeckým múzeom a Karpatskonemeckým kultúrnym spolkom. Významná je spolupráca s Institut für Auslandsbeziehungen (Ústav pre zahraničné vzťahy) v Stuttgarte.

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

SNM – MRK v Prešove sa zapojilo do medzinárodného projektu digitalizácie zbierkových predmetov. Projekt zastrešuje PSK. Ďalším partnerským múzeom je Krajské múzeum v Prešove, zahraničný partner je užhorodské združenie na Ukrajine. Cieľom projektu bolo zdigitalizovanie vybraných zbierkových predmetov v počte 100 kusov zo zbierkového fondu SNM – MRK do 31. 12. 2025.

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

J. Džoganík a M. Božiková sa podieľali na implementácii medzinárodného projektu Za hranicami národností. Etnografické a kultúrne podobnosti medzi Rumunmi, Ukrajincami a Slovákmi v regióne Horná Tisa v rámci programu INTERREG VI-A NEXT HUSKROUA.

M. Čičvara zabezpečil odborné zastrešenie študentskej praxe Bc. Borisa Pardusu z UKF v Nitre, ktorej cieľom bola aktívna participácia na kurátorskej agende.

L. Puškár - príprava podkladov v súvislosti s obnovou interiéru cerkvi v obci Osturňa.

E. Ražina zabezpečovala metodické vedenie lektorskej činnosti, kultúrno-spoločenských a kultúrno-vzdelávacích aktivít múzea.

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave

V SNM – MŽK sa koncepčne zameriavame na zbierkotvornú činnosť a priebežné dopĺňanie novonadobudnutých, ako aj chýbajúcich dát k jednotlivým zbierkovým predmetom. V spojitosti s dlhodobým plánom obnovy a modernizácie stálej expozície MŽK v Bratislave resp. celých priestorov, v ktorom múzeum sídli sme začali s renováciou v priestoroch dočasných výstav a administratívnych priestorov. Zároveň i naďalej pokračujeme s plánom vybudovania bezpečnostnej bariéry pre zvýšenie bezpečnosti návštevníkov a personálu múzea a tiež podnikáme kroky k núdzovému riešeniu havarijného stavu centrálného pamätníka holokaustu na Rybnom námestí.

Návštevnosť expozícií, výstav a kultúrno-vzdelávacích podujatí národnostných múzeí

Názov	Návštevníci				Vstupné (€)
	celkom	zahraniční	neplatiaci	do 18 rokov	
SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Čechov na Slovensku	1 087	19	677	88	683,00
SNM – Múzeá v Martine – Múzeum kultúry Rómov na Slovensku	20 739	435	15	1 485	0,00
SNM – Múzeum kultúry Chorvátov	508	118	229	0	489,73

Názov	Návštevníci				Vstupné (€)
	celkom	zahraniční	neplatiaci	do 18 rokov	
na Slovensku v Bratislave					
SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave	5957	0	3120	0	166,77
SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave	24 061	8 487	5 788	5 621	40 936,00
SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove	1 973	98	712	467	3 444,00
SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku	13 513	3 904	2 081	3 205	42 861,91
SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave	46 636	0	4 199	18 038	114 372,45
SPOLU:	114 474	13 061	16 821	28 904	202 953,86

Financovanie národnostných múzeí za roky 2021 – 2025

Rozpočet zo ŠR – bežné výdavky	2021	2022	2023	2024	2025
Múzeum kultúry Čechov na Slovensku	53 654	53 200	61 910	64 993	68 671,44
Múzeum kultúry Rómov na Slovensku	100 797	66 548	76 721	80 524	64 340,11
SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave	111 307	98 522	111 155	118 766	100 879,84
SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave	78 116	154 910	167 706	180 382	157 321,00
SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave	540 124	511 196	466 529	483 189	433 075,50
SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku	636 769	455 250	520 115	540 145	512 008,58
SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove	228 193	222 572	275 433	293 114	252 110,89
SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave	398 832	444 770	428 076	483 403	395 604,78
SNM – Múzeum holokaustu v Sereďi	436 681	424 158	424 207	414 896	365 729,22
SNM SPOLU	2 584 473	2 431 126	2 531 852	2 659 412	2 349 741,36

Poznámka:

Ide o rozpočet v zdroji 111 a programoch 08S0106 a 0EK0I03.

SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove v roku 2025 prijalo bežný transfer vo výške 3 598 € od SAV na riešenie projektu z APVV, ktorý je zahrnutý do celkovej rozpočtu zo ŠR.

SNM – Múzeum holokaustu je len oddelenie Múzea židovskej kultúry, avšak s vlastným rozpočtom.

SNM – Múzeum kultúry Rómov na Slovensku je súčasťou Slovenského národného múzea – Múzeí v Martine, avšak s vlastným rozpočtom.

SNM – Múzeum kultúry Čechov na Slovensku je súčasťou Slovenského národného múzea – Múzeí v Martine, avšak s vlastným rozpočtom.

Rozpočet prioritné projekty	2022	2023	2024	2025
Múzeum kultúry Čechov na Slovensku	1 801	0	0	0
Múzeum kultúry Rómov na Slovensku	940	0	0	0
SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave	0	0	0	0
SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave	580	0	0	300
SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave	78 408	0	0	0
SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku	1 638	0	0	5 302,66
SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove	3 641	0	0	6 600
SNM – Múzeum židovskej kultúry na Slovensku v Bratislave	0	0	0	4 320
SNM – Múzeum holokaustu v Seredi	0	0	148 888	3 000
SPOLU	87 008	0	148 888	19 522,66

Poznámka:

V programe 08T010H boli schválené prioritné projekty zo strany MK SR v roku 2025 len v rámci projektu „Kultúra pre školy“.

Čerpanie rozpočtu národnostných múzeí v roku 2025

	BEŽNÉ VÝDAVKY			KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	
	zo štátneho rozpočtu	z vlastných zdrojov	prioritné projekty	zo štátneho rozpočtu	z vlastných zdrojov
Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Rómov na Slovensku	64 340,11	264,15	0	0	0
z toho na mzdy	39 346,75	0	0	0	0

na odvody	13 821,48	0	0	0	0
Múzeá v Martine - Múzeum kultúry Čechov na Slovensku	68 671,44	487,15	0	0	200,00
z toho na mzdy	32 498,15	0	0	0	0
na odvody	14 729,36	0	0	0	0
SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov v Bratislave	157 321,00	462,46	300,00	0	0
z toho na mzdy	88 652,00	64,18	0	0	0
na odvody	33 824,51	0	0	0	0
SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku v Bratislave	433 075,50	46 528,94	0	0	0
z toho na mzdy	267 209,00	8 419,18	0	0	0
na odvody	97 750,59	0	0	0	0
SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku	512 008,58	49 342,53	5 302,66	169 975,30	5 914,54
z toho na mzdy	275 641,94	8 016,00	0	0	0
na odvody	97 995,80	0	0	0	0
SNM – Múzeum kultúry Chorvátov na Sna Slovensku v Bratislave	100 879,84	646,90	0	0	0
z toho na mzdy	58 498,36	300,00	0	0	0
na odvody	22 071,27	0	0	0	0
SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove	250 939,89	2 548,38	6 600,00	0	0
z toho na mzdy	138 825,00	2 316,38	0	0	0
na odvody	50 289,23	0	0	0	0

SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave	395 604,78	13 462,37	4 320,00	0	15 397,28
z toho na mzdy	214 210,78	1 720,50	0	0	0
na odvody	77 515,29	618,52	0	0	0
MŽK – Múzeum holokaustu v Seredi	365 729,22	98 273,13	3 000,00	0	25 459,08
z toho na mzdy	213 067,38	5 880,34	0	0	0
na odvody	81 193,75	0	0	0	0

Poznámka:

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku čerpalo finančné prostriedky aj zo zdroja 1AM1 (projekt Interreg) vo výške 39 263,46 €, z toho bežné výdavky 31 463,47 a kapitálové výdavky 7 799,99 €. Ostatné múzeá čerpali len zo štátneho rozpočtu a z vlastných zdrojov.

Obnovy a rekonštrukcie národných kultúrnych pamiatok v rámci Programu Slovensko:

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Názov projektu: Kaštieľ vo Svidníku – Galéria Dezidera Millyho

Výzva: Obnova národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu (NP NKP)

Číslo projektu: MKSR – NP 401405B637-B18

Termín realizácie projektu: 11/2024 – 08/2028

Celkový rozpočet projektu: 1 163 231,11 EUR

Spolufinancovanie: zdroj 85% EU, zdroj ŠR 15%

Cieľ projektu: Komplexná rekonštrukcia objektu kaštieľa GDM vo Svidníku

Cieľom projektu je rekonštrukcia a revitalizácia interiéru a exteriéru budovy kaštieľa, ktorá je v mierne až výrazne narušenom stave s nevyhovujúci stavom jeho technického vybavenia. Budova je zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok pod č. 2344/1. Rekonštrukcia bude riešiť odstránenie porúch, zlepšenie stavebno-technického stavu a zachovanie kultúrno-historických hodnôt objektu.

V rámci projektovej dokumentácie stavby Rekonštrukcia kaštieľa – Galérie Dezidera Millyho vo Svidníku je riešená výmena prvkov krátkodobej životnosti stavby. V rámci rekonštrukcie sa prevedie oprava vonkajších a vnútorných povrchových úprav, ako omietky, podlahy a dlažby, výmena okien a dverí, rekonštrukcia elektroinštalácie a vykurovania. Celková obnova kaštieľa, vrátane realizácie debarierizačných prvkov, zvýši nie len jeho kultúrnu hodnotu a atraktivitu, ale predovšetkým zásadne zvýši dostupnosť kaštieľa a prístupnosť jeho zbierok zdravotne znevýhodneným občanom.

Predmetom rekonštrukcie je jednopodlažný klasicistický kaštieľ z prvej polovice 19. storočia, situovaný na Partizánskej ulici č. 45 vo Svidníku. Objekt bol v 80. rokoch 20. storočia rekonštruovaný a odvtedy slúži ako výstavný priestor Galérie Dezidera Millyho.

K projektu bola vypracovaná projektová dokumentácia na stavbu „Rekonštrukcia kaštieľa – Galérie Dezidera Millyho vo Svidníku“ 29 820,00 € , faktúra zverejnená 13.12.2024, zaplatená z vlastných zdrojov. V rámci prípravy projektovej dokumentácie prebehol aj vizuálny výskum fasád budovy. Bol vyhodnotený na základe historických fotografií a podrobnej obhliadky, zameral sa hlavne na zistenie stavu jednotlivých prvkov, pred komplexnou obnovou.

SNM – Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku

Názov projektu: Stavebné úpravy kaštieľa I. Madácha v Dolnej Strehovej

Výzva: Obnova národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu (NP NKP)

Číslo projektu: MKSR_NP401405B637_B16_01

Termín realizácie projektu: – 02/2026 - 31.12.2026

Celkový rozpočet projektu: 139 229,04 €

Spolufinancovanie: 100 % z príspevku poskytovaného MK SR

Cieľ projektu: V rámci projektu sa uskutočnia stavebné úpravy kaštieľa I. Madácha v Dolnej Strehovej pozostávajúce z opravy interiérových omietok, odstránenie vlhkostí, plesní v pivničných priestoroch kaštieľa, opravu-obnovu exteriérových omietok (sokla) kaštieľa, opravu a prerobenie WC pre imobilných. Taktiež budú vytvorené debarierizačné prvky.

SNM – Múzeum kultúry Čechov na Slovensku

Názov projektu: Obnova NKP Múzeum Kultúry Čechov na Slovensku

Výzva: Obnova národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu (NP NKP)

Číslo projektu: MKSR-NP401405B637-B14-02

Termín realizácie projektu: obdobie od 12/2025 – do 11/2026

Celkový rozpočet projektu: 745 097,66 Eur

Spolufinancovanie: Európske štrukturálne a investičné fondy

Cieľom projektu je komplexná obnova a stavebno-technická celková rekonštrukcia nehnuteľnosti zapísanej ako NKP- národnej kultúrnej pamiatky v správe SNM – Martin – Múzeum Kultúry Čechov na Slovensku s cieľom zachovanie tejto budovy pre budúce generácie, sprístupnenia verejnosti a zabezpečenia ich udržateľného využívania. Projekt reaguje na nevyhovujúci technický stav celého objektu i okolitej záhrady, úprava zelene, oplotenie a celková rekonštrukcia objektu.

Stručné hodnotenie projektu (vecné a finančné):

SNM – Múzeum Kultúry Čechov na Slovensku sa v roku 2025 zapojilo do Programu Slovensko podaním žiadosti o zapojenie sa do národného projektu „Obnova národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu“, ktorá bola schválená.

Projekt zahŕňa viacero stavebných a rekonštrukčných prác, zahŕňa celkovú rekonštrukciu múzea a jeho okolia, záhradné úpravy a oplotenie:

- Oprava budovy objekt Múzeum Kultúry Čechov na Slovensku
- Rekonštrukcia strechy a obvodových múrov
- Revitalizácia záhrady a úprava okolia záhradných priestorov
- Rekonštrukcia oplotenia

Cezhraničná spolupráca

SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Program: Interreg VI-A NEXT Hungary Slovakia Romania Ukraine 2021 – 2027

Číslo projektu: HUSKROUA /23/S/2.2 /0013

Názov projektu: Za hranicami národností. Etnické a kultúrne podobnosti medzi Rumunmi, Ukrajincami a Slovákmi v regióne hornej Tisy

Partneri projektu:

Hlavný partner – Zakarpatské múzeum ľudovej architektúry a bývania, Užhorod, Ukrajina

Partner 1: Župné múzeum Satu Mare, Rumunsko

Partner 2: Slovenské národné múzeum – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku, Slovensko

Celkový rozpočet projektu: 300 000,00 €

Celkový rozpočet SNM – MUK: 95 760,00 €

Z toho poskytnutých v roku 2025: 41 958 €

Projekt je zaradený do priority 2 – Zdravý a atraktívny prihraničný región, cieľ 2.2 Kultúra a cestovný ruch, so špecifickým cieľom 4.6 Posilnenie úlohy kultúry a trvalo udržateľného cestovného ruchu v hospodárskom rozvoji, sociálnom začlenení a sociálnej inovácii.

Obsahové zameranie projektu:

Projekt sa zameriava na výskum a prezentáciu etnografických a kultúrnych podobností medzi Rumunmi, Ukrajincami a Slovákmi v regióne hornej Tisy. Napriek etnickej rozmanitosti tejto oblasti existuje množstvo spoločných kultúrnych prvkov, ktoré sa formovali od praveku až po súčasnosť.

Cieľom projektu je:

- dokumentovať spoločné kultúrne a etnografické prvky regiónu,
- podporiť cezhraničnú vedeckú spoluprácu medzi múzejnými inštitúciami,
- prispieť k ochrane a prezentácii kultúrneho dedičstva regiónu hornej Tisy.